

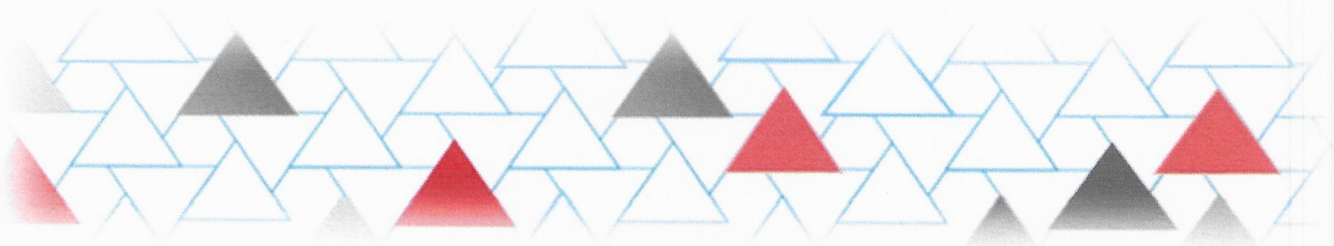
IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

„VODOVODA“ DRUŠTVA ZA VODOVOD I KANALIZACIJU D.O.O. MOSTAR

2019.

Broj: 01-02-09-11-4-2134-7/19

Sarajevo, septembar 2020.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	6
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	7
1.	UVOD.....	7
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	7
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA	8
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	9
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI	11
5.1	<i>Postrojenje za preradu otpadnih voda (PPOV).....</i>	<i>12</i>
6.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE.....	12
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	13
7.1	BILANS USPJEHA.....	13
7.1.1	Prihodi.....	13
7.1.1.1	Poslovni prihodi.....	14
7.1.1.2	Ostali prihodi i dobici.....	15
7.1.2	Rashodi	15
7.1.2.1	Poslovni rashodi	16
7.1.2.2	Finansijski rashodi	20
7.1.2.3	Ostali rashodi i gubici	20
7.1.2.4	Rashodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih godina	21
7.1.3	Finansijski rezultat.....	21
7.2	BILANS STANJA.....	22
7.2.1	Stalna sredstva i dugoročni plasmani	22
7.2.2	Tekuća sredstva.....	24
7.2.2.1	Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar i proizvodi.....	25
7.2.2.2	Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	25
7.2.2.3	Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja	26
7.2.3	Kapital.....	27
7.2.4	Dugoročna rezervisanja	27
7.2.5	Obaveze.....	28
7.2.5.1	Dugoročne obaveze	28
7.2.5.2	Kratkoročne obaveze	29
7.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	30
7.4	IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU	30
7.5	BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE.....	31
8.	JAVNE NABAVKE	31
9.	SUDSKI SPOROVI.....	32
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	33
IV	PRIOLOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	34
	<i>Bilans uspjeha za period 1. 1. – 31. 12. 2019. godine</i>	<i>35</i>
	<i>Bilans stanja na 31. 12. 2019. godine.....</i>	<i>37</i>
	<i>Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine (Indirektna metoda).....</i>	<i>38</i>
	<i>Izveštaj o promjenama u kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2019. godine.....</i>	<i>40</i>

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Negativno mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja „Vodovoda“ društva za vodovod i kanalizaciju d.o.o. Mostar (u daljem tekstu: Društvo) koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2019. godine, Bilans uspjeha, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, te Bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, zbog važnosti pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje*, finansijski izvještaji ne prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Društva na 31. 12. 2019. godine, finansijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za negativno mišljenje

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Na poziciji stalnih sredstava nisu iskazani Plivački bazen i Gradsko kupatilo – banja, koji su, prema posjedovnim listovima, u posjedu Društva. Ne možemo potvrditi da je imovina u finansijskim izvještajima realno iskazana, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnim računovodstvenim standardima (tačka 7.2.1 Izvještaja).
2. Potraživanja iskazana u iznosu od 17.186.141 KM precijenjena su jer Društvo nije izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa MSFI-jem 9 – Finansijski instrumenti. To za posljedicu ima da su imovina (potraživanja) i finansijski rezultat precijenjeni. Efekte na finansijske izvještaje nije moguće kvantificirati, jer ne postoji pouzdan podatak o starosnoj strukturi potraživanja (tačka 7.2.2.3 Izvještaja).
3. Dugoročne obaveze po osnovu IDA kredita Svjetske banke za „Projekat vodosnabdijevanja i kanalizacije“ iskazane su u iznosu od 16.985.672 KM. Društvo ne plaća kredit, a obavezu umanjuje bez relevantne dokumentacije, zbog čega su kreditne obaveze potcijenjene najmanje za 4.967.238 KM. Iako ne vrši otplatu kredita, u tekućoj godini priznato je 152.849 KM ostalih prihoda na osnovu samoinicijativnog otpisa kreditnih obaveza prema Svjetskoj banci, i na taj način je fiktivno povećan finansijski rezultat (tačke 7.1.1.2 i 7.2.5.1 Izvještaja).
4. Putem računa za utrošak vode od kupaca se naplaćuje iznos od 0,15 KM/m³, koji je namijenjen za otplatu i servisiranje dugoročnog IDA kredita Svjetske banke. Naplaćena sredstva u knjigovodstvenoj evidenciji nisu posebno iskazana, niti se namjenski koriste, iako je to obaveza Društva prema Odluci o utvrđivanju cijena pružanja usluga snabdijevanja pitkom vodom, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda (tačka 7.1.1 Izvještaja).
5. Akumulirani gubitak Društva na 31. 12. 2019. godine iznosi 6.268.621 KM i prelazi polovinu osnovnog kapitala. Tekuća imovina, čija se tačnost ne može potvrditi, iskazana je u iznosu od 17.537.457 KM, a ukupne kratkoročne obaveze iznose 13.999.916 KM, u okviru kojih je obaveza u iznosu od 7.070.809 KM za neplaćene javne prihode. Društvo ima ograničenja u raspolaganju novčanim sredstvima kod banaka. Navedene okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Društva da nastavi sa vremenski neograničenim poslovanjem. Prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja Uprava nije postupila u skladu sa tačkom 25. MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, jer nije izvršila procjenu niti objavila značajnu neizvjesnost u vezi stalnosti poslovanja Društva (tačka 7.5 Izvještaja).

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše negativno mišljenje.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- implementaciju Projekta zaštite kvaliteta vode (GEF), u okviru kojeg je izgradnja Postrojenja za preradu otpadnih voda (PPOV). Vrijednost projekta je cca 10,25 miliona EUR, a iznos izvedenih radova je 9,23 miliona EUR. Projekat se finansira iz grant sredstava IPA EU fondova, a učešće iz Budžeta FBiH je 2,1 miliona KM, Budžeta Grada Mostara 2,3 miliona KM, investitor je Grad Mostar, a Društvo je implementator projekta. Između Grada Mostara i Društva zaključen je Sporazum o regulisanju međusobnih odnosa na PPOV i građevini sifona, u periodu probnog rada. U knjigovodstvenim evidencijama Društva ne postoje podaci vezano za izgradnju PPOV-a, niti Društvo ima informaciju gdje se investicija iskazuje. Kod Društva se evidentira samo dio troškova, u skladu sa Sporazumom sa Gradom Mostarom, i na osnovu toga primljena sredstva Grada Mostara. Osim ovoga, između Grada Mostara i Društva nisu uređene nadležnosti i odgovornosti Društva u radu PPOV-a (tačka 5.1 Izvještaja).

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s istaknutim pitanjima.

Ključna pitanja revizije

Osim pitanja navedenih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje*, utvrdili smo da nema drugih ključnih pitanja revizije.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

U sastavljanju finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovilo Društvo.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje.

Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljam revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, zasnovano na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koje mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima, ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo mišljenje. Naši zaključci zasnivaju se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja, i to su ključna revizijska pitanja. Opisujemo ih u izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava njihovo objavljivanje, ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da ih ne treba objaviti jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Negativno mišljenje

Uz reviziju finansijskih izvještaja „Vodovoda“ društva za vodovod i kanalizaciju d.o.o. Mostar za 2019. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, zbog važnosti pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Društva za 2019. godinu nisu u skladu, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za negativno mišljenje

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Organizacija i poslovanje Društva nije usklađeno sa Statutom Društva, Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o javnim preduzećima u FBiH. Društvo funkcioniše u dvije odvojene cjeline, vode se odvojene poslovne i knjigovodstvene evidencije, i nema interne akte usklađene sa važećim propisima. Nadzorni odbor obavlja funkciju i nakon isteka mandata na koji je imenovan (tačke 4. i 5. Izvještaja).
2. Primanja zaposlenih nisu uređena jedinstveno na nivou Društva i obračun primanja nije zasnovan na potrebnim internim aktima. Društvo nema Pravilnik o radu usklađen sa važećim Zakonom o radu, a ugovori o radu ne sadrže podatke o plaći i naknadama plaće u skladu sa članom 24. Zakona o radu (tačka 7.1.2.1 Izvještaja).
3. Za troškove angažovanja lica po osnovu ugovora o djelu i ugovora o privremenim i povremenim poslovima ukupno je isplaćeno 66.335 KM. Nije opravdano zaključivanje ugovora o djelu za poslove koji su vezani za redovnu djelatnost kao i poslove čije obavljanje zahtijeva stalnost u radu (tačka 7.1.2.1 Izvještaja).
4. Društvo nije izmirilo 3.704.209 KM doprinosa i 403.977 KM poreza na dohodak iz perioda 1999–2017. godine i iz perioda oktobar – decembar 2019. godine, što nije u skladu sa članom 11. Zakona o doprinosima, članom 27. Zakona o porezu na dohodak i sa članom 41. Zakona o javnim preduzećima u FBiH. Od iskazanog iznosa, na obavezu iz 2019. godine odnosi se 407.277 KM (tačka 7.2.5.2 Izvještaja).
5. Nisu plaćene obaveze po osnovu posebnih vodnih naknada u iznosu od 2.960.975 KM, od čega se na 2019. godinu odnosi 358.576 KM, što nije u skladu sa članom 170. Zakona o vodama i poglavljem III tačka 12. Pravilnika o načinu obračunavanja i postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontrolu podmirivanja obaveza na osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada (tačka 7.2.5.2 Izvještaja).
6. Izvršene su nabavke roba i usluga u iznosu od najmanje 272.054 KM bez provođenja postupaka javne nabavke. Nisu se u svim slučajevima zaključivali pojedinačni ugovori o nabavkama i nije uspostavljen nadzor nad realizacijom zaključenih ugovora. Navedeno postupanje nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama (tačka 8. Izvještaja).

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-jem 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tom standardu detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše negativno mišljenje.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Društva odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Društva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 23. 9. 2020. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarjć

Dragan Kolobarjć

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

Dževad Nekić

II KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Međunarodni računovodstveni standardi;
 - Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja;
 - Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
 - Zakon o privrednim društvima;
 - Zakon o javnim preduzećima u FBiH;
 - Zakon o javnim nabavkama;
 - Zakon o radu;
 - Zakon o vodama;
 - Zakon o komunalnim djelatnostima;
 - Zakon o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH;
 - Zakon o porezu na dobit;
 - Zakon o porezu na dohodak;
 - Zakon o doprinosima,
 - Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o finansijskom poslovanju;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

„Vodovod“ društvo za vodovod i kanalizaciju d.o.o. Mostar upisan je u registar Kantonalnog suda u Mostaru 16. 10. 2000. godine na osnovu Odluke Gradskog vijeća Grada Mostara od 30. 12. 1999. godine. Pravni je sljednik dva vodovodna preduzeća: ranijeg Javnog poduzeća „Vodovod“ koje je usluge pružalo na cijelom području Grada Mostara i preduzeća formiranog 19. 6. 1996. godine. Usklađivanje sa Zakonom o privrednim društvima izvršeno je na osnovu Odluke Gradskog vijeća Grada Mostara od 27. 5. 2004. godine, čime se organizacioni oblik iz javnog preduzeća mijenja u društvo sa ograničenom odgovornošću.

Osnovni kapital Društva, prema Statutu i aktuelnom Izvodu iz sudskog registra, iznosi 10.854.751 KM i predstavlja 100% udjela Grada Mostara. Kapital nije usaglašen sa osnovnim kapitalom koji se iskazuje u finansijskim izvještajima.

Osnovna djelatnost Društva je snabdijevanje pitkom vodom i odvodnja i prečišćavanje otpadnih voda. Prema Zakonu o komunalnim djelatnostima¹, snabdijevanje pitkom vodom podrazumijeva zahvaćanje, prečišćavanje, kontrolu kvaliteta i isporuku vode za piće, a odvodnja i prečišćavanje podrazumijeva sakupljanje, odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda.

Organi Društva prema Statutu su Uprava, Nadzorni odbor i Skupština.

Uprava je imenovana Odlukom Upravnog odbora od 23. 1. 2001. godine u sastavu: Mile Puljić, direktor i Mirsad Huseinagić, zamjenik direktora. Odlukom Gradskog vijeća Grada Mostara o usklađivanju organizacionog oblika JP „Vodovod“ Mostar od 27. 5. 2004. godine, za organizovanje rada, rukovođenje poslovanjem i zastupanje ovlaštena je dotadašnja imenovana Uprava.

Nadzorni odbor imenovan je Odlukom Skupštine Društva od 5. 6. 2012. godine, na period od četiri godine, u sastavu: Mustafa Delalić, predsjednik, i članice: Ivana Marić i Elvira Dilberović. Mandat Nadzornog odbora je istekao 5. 6. 2016. godine, a od 2015. godine ima samo dva člana. Tokom 2019. godine je održano osam sjednica.

Skupštinu Društva čine predstavnici vlasnika kapitala, a funkciju Skupštine vrši Gradsko vijeće Grada Mostara. Nisu održavane sjednice Skupštine jer Gradsko vijeće nije konstituisano od 2012. godine.

Odbor za reviziju nije imenovan, iako je to obaveza u skladu sa članovima 5. i 26. Zakona o javnim preduzećima u FBiH².

Unutrašnja organizacija utvrđena je Statutom. Osnovne organizacione jedinice su: tehnički sektor, sektor ekonomskih poslova, sektor pravnih i općih poslova i područne jedinice. U okviru sektora ekonomskih poslova organizovane su službe: računovodstvena, finansijska, komercijalna i računarska služba. Posebno je izdvojena Služba za naplatu vode. Društvo ima dvije područne jedinice: radna jedinica 1 (RJ 1) na adresi Mile Budaka broj 106 i Radna jedinica 2 (RJ 2) na Trgu Ivana Krndelja broj 40.

U Društvu je 31. 12. 2019. godine bilo 241 zaposlenih, od čega u stalnom radnom odnosu 238, a na određeno radno vrijeme tri zaposlena.

Sjedište Društva je u Mostaru, Ulica Mile Budaka broj 106.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Društva za 2019. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

¹ „Sl. novine Hercegovačko-neretvanskog kantona“ broj 4/16

² „Sl. novine FBiH“, broj 8/05

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, s prekidima u periodu od oktobra 2019. do jula 2020. godine.

S obzirom na to da se obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) izvršio je finansijsku reviziju Društva za 2012. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao negativno mišljenje o finansijskim izvještajima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Društvo nije postupilo u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i nije obavijestilo o preduzetim radnjama radi prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Djelimično realizovane preporuke

1. Donesene su Politike vrednovanja i iskazivanja zaliha, ali se ne primjenjuju i ne utvrđuje se nadoknadiva vrijednost zaliha u cilju realnog iskazivanja imovine u finansijskim izvještajima;
2. Donesene su Računovodstvene politike potraživanja, ali nije izvršena potpuna procjena naplativosti potraživanja i korekcija nenaplativih potraživanja na teret rashoda.

Nerealizovane preporuke

1. Potrebno je da Uprava pokrene aktivnosti vezane za pravo vlasništva, posjedovanja, korištenja i evidentiranja svoje imovine (Gradsko kupatilo i Plivački bazen), kako bi se definirao njihov status, u cilju pritjecanja ekonomske koristi i realnog iskazivanja imovine Društva u finansijskim izvještajima, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS);
2. Potrebno je da Skupština Društva zauzme stav oko statusa Društva u cilju njegovog funkcionisanja prema Zakonu o privrednim društvima, Statutu Društva i upisu u sudski registar, kako bi se osigurali uslovi da se poslovanje odvija u skladu sa navedenim propisima i postavljenim ciljevima;
3. Uprava Društva treba planiranje poslovanja usaglasiti sa članovima 22, 23. i 24. Zakona o javnim preduzećima, kojima je propisano kako se planira poslovanje, šta sadrži plan poslovanja, te kako se nadzire realizacija i izvještava o poslovanju;
4. Na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjena nadoknadleive vrijednosti za takva sredstva, shodno zahtjevu MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine;
5. Intenzivirati mjere i aktivnosti u cilju osiguranja naplate isporučene pitke vode i izvršenih usluga odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda, kako ne bi došlo do stvaranja velikih potraživanja po pojedinim korisnicima, odnosno koristiti sve mehanizme da se smanje nenaplaćena potraživanja u narednom periodu;
6. Intenzivirati aktivnosti oko pokretanja postupka upisa promjena nastalih na osnovnom kapitalu pred nadležnim sudovima, kako bi osnovni kapital Društva iskazan u poslovnim knjigama bio isti kao upisani osnovni kapitalu u sudskom registru;
7. Uprava treba preispitati da li se rezerviranja vrše dosljednom primjenom MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, kako bi troškovi, obaveze i finansijski rezultat na datum bilansa bili realno iskazani;
8. Potrebno je da Nadzorni odbor i Uprava Društva, svako iz svoje nadležnosti, uredi akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka sa svim bitnim elementima (broj radnih mjesta, broj izvršilaca, uslovi potrebni za radno mjesto, opis poslova, hijerarhijska odgovornost zaposlenika, koeficijent određenog radnog mjesta).

- Zaključiti ugovore sa zaposlenicima, u skladu sa zakonskim propisima i donesenom sistematizacijom. Na jedinstven način vršiti obračun plaća i naknada zaposlenika;
9. Uprava i Nadzorni odbor Društva trebaju poduzeti sve aktivnosti kako bi trošenje sredstava bilo racionalno i u svrhu obavljanja poslovnih aktivnosti, prema zakonskim propisima i internim aktima Društva;
 10. Dosljedno primjenjivati Zakon o javnim nabavkama.

Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja

1. Stvaranje obaveza po osnovu obaveznog zdravstvenog osiguranja i pripadajućih zatezних kamata i troškova postupka nije provedeno u revidiranoj godini, zbog čega nije mogla biti izvršena ocjena postupanja po ovoj preporuci.

Nakon izvršene revizije za 2019. godinu dato je ukupno 35 preporuka, od čega je 23 novih i 12 preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2012. godinu (10 nerealizovanih i dvije djelimično realizovane).

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola

Rukovodstvo Društva odgovorno je za uspostavljanje sistema internih kontrola radi ostvarenja programskih ciljeva rada. Faktor koji najviše utiče na funkcionisanje sistema internih kontrola je povoljno kontrolno okruženje, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sistem nagrađivanja i poštivanje postojećih zakonskih propisa. Revizijom je izvršeno ispitivanje sistema internih kontrola, kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji i njihova usklađenost sa važećim zakonskim i drugim propisima. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje kvalitetnih internih akata.

Osnovni akt Društva je Statut iz 2004. godine, koji je u svojstvu Skupštine Društva donijelo Gradsko vijeće Grada Mostara (u daljem tekstu: Gradsko vijeće)³. Na osnovu odredaba Odluke o vršenju ovlaštenja i obaveza organa Grada Mostara u privrednim društvima na osnovu državnog kapitala⁴, 5. 6. 2012. godine je održana Skupština Društva. Donesena je Odluku o izmjenama i dopunama Statuta Društva, Odluka o usklađivanju djelatnosti u unutrašnjem prometu sa važećom klasifikacijom djelatnosti, ali nisu donesena potrebna akta za usklađivanje sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH. Na osnovu ove Odluke podnesena je prijava za registraciju kod nadležnog suda, ali je po nalogu suda prijava povučena zbog zastarjelosti ovlaštenja direktora Društva, te je postupak upisa u registar pravnih osoba obustavljen. Naknadno su utvrđene i proceduralne greške u prijavi, te nije izvršena izmjena Statuta i nije izvršeno usklađivanje poslovanja Društva sa Zakonom o javnim poduzećima u FBiH, kao ni usklađivanje klasifikacije djelatnosti. **Od 2012. godine se ne održavaju sjednice Skupštine u čijoj je nadležnosti donošenje i odlučivanje o statusnim pitanjima Društva.**

Društvo već duži niz godina nema usvojenu unutrašnju organizaciju i sistematizaciju poslova. Statutom Društva u članu 15. utvrđena je osnovna unutrašnja organizacija Društva sa osnovnim organizacijskim jedinicama. **Prilikom donošenja Pravilnika o radu od 22. 9. 2014. godine usvojen je samo opći dio Pravilnika o radu, a nacrt Pravilnika o plaćama nije usvojen jer prethodno nije donesena sistematizacija poslova sa opisom radnih mjesta. Iako je Uprava upoznata sa obavezama i rokovima usklađivanja Pravilnika o radu i ugovora o radu sa zaposlenicima, a vezano za primjenu Zakona o radu i potrebe usklađivanja internih akata sa odredbama člana 118. Zakona, po tome nije postupljeno.**

³ „Sl. glasnik Grada Mostara“, broj 12/04

⁴ „Sl. glasnik Grada Mostara“, broj 7/12

Kada je u pitanju rad uprave i upravnih tijela, funkciju Skupštine Društva, prema članu 24. važećeg Statuta, vrši Gradsko vijeće putem ovlaštene osobe. Punomoćnika Skupštine imenuje Gradsko vijeće na prijedlog gradonačelnika Grada Mostara za period od jedne godine, u skladu sa članom 3. Odluke o vršenju ovlasti organa Grada Mostara u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala. S obzirom na činjenicu da od 2012. godine nije imenovano Gradsko vijeće, uprava i upravna tijela ne funkcionišu u okviru zakonskih propisa, što direktno utiče na funkcionisanje i predstavlja ograničenje u funkcionisanju Društva.

Nadzorni odbor od 2015. godine radi u nepotpunom sastavu (samo dva člana), a mandat mu je istekao 5. 6. 2016. godine. Zbog rada u nepotpunom sastavu i nakon isteka mandata na koji je imenovan, rad i odluke Nadzornog odbora nisu u skladu sa ovlaštenjima iz člana 247. Zakona o privrednim društvima,⁵ kao ni sa članom 18. Poslovnika o radu Nadzornog odbora, prema kojem može raditi i punopravno odlučivati samo ako su sjednici prisutni svi njegovi članovi. Slijedom navedenog, nije imenovan ni Odbor za reviziju, iako je to obaveza u skladu sa članovima 5. i 26. Zakona o javnim preduzećima u FBiH⁶, a nije formiran ni Odjel za internu reviziju.

Uprava Društva je imenovana 2001. godine, a članom 33. Odluke Gradskog vijeća o usklađivanju organizacijskog oblika Društva iz 2004. godine određeno je da do imenovanja uprave Društva upravu čine dosadašnji direktor i zamjenik direktora, koji su upisani u registar Društva kao osobe ovlaštene za zastupanje. Funkciju uprave još uvijek vrše tada imenovana lica, a članovi Uprave su prekoračili starosnu granicu određenu u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju, a jedan član Uprave i penzioni staž koji predstavlja osnov za ostvarivanje prava na penziju po ovom Zakonu.

Tokom 2019. godine u radni odnos na neodređeno vrijeme primljeno je šest zaposlenika. Iako je pri zapošljavanju u javnom sektoru obavezno javno oglašavanje, prijem je izvršen neposrednim izborom, bez javnog oglašavanja, što nije u skladu sa Uredbom o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH⁷ i Uredbom o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru Hercegovačko-neretvanskog kantona⁸.

Pored toga što ne postoje interni akti usaglašeni sa važećim zakonskim propisima, poslovne aktivnosti Društva se provode u dva potpuno odvojena poslovna dijela i sve poslovne evidencije se vode odvojeno. Zajednička je samo izrada zbirnog obračuna koji se radi pri izradi polugodišnjeg i godišnjeg obračuna i koji predstavlja zvanične finansijske izvještaje Društva koji se predaju institucijama u skladu sa propisima. Zajednički izvještaj je zbir podataka dva odvojena dijela Društva, tzv. Radne jedinice 1 (RJ 1) i Radne jedinice 2 (RJ 2). Iskazani pozicije u finansijskim izvještajima predstavljaju zbir po kontima bez provjere odgovornih osoba u Društvu da li su istovrsne pozicije identično i pravilno klasifikovane na istim pozicijama u obje poslovne jedinice. Evidentiranje poslovnih promjena u RJ 1 vrši se u okviru vlastite službe računovodstva, a za RJ 2 usluge knjigovodstva obavlja fizičko lice, po ugovoru o djelu za pružanje knjigovodstvenih usluga.

U Društvu nije uspostavljeno kontrolno okruženje i nadzor nad poslovanjem s ciljem postizanja razumne sigurnosti da se poslovanje, odnosno evidentiranje poslovnih događaja obavlja u skladu sa propisima i postavljenim ciljevima poslovanja. Nije uspostavljen odgovarajući sistem internih kontrola za glavne procese poslovanja i jedinstven pristup u evidentiranju i praćenju prihoda i rashoda poslovanja, nije osiguran jedinstven obračun plaća i naknada zaposlenih i ostalih troškova, kao ni evidentiranje imovine, potraživanja, obaveza i kapitala. Zato se ne može potvrditi da se poslovanje i evidentiranje poslovnih događaja obavlja u skladu sa MSFI-jevima, te zakonskim i drugim propisima.

Preporuke:

- *interne akte usaglasiti sa važećim zakonskim propisima i donijeti ostale akte i procedure koje će osigurati nadzor u svim procesima poslovanja Društva, u cilju uspostavljanja funkcionalnog sistema internih kontrola;*
- *prijem zaposlenika vršiti putem javnog oglašavanja, u skladu s uredbama o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH, kao i u javnom sektoru Hercegovačko-neretvanskog kantona;*
- *uspostaviti knjigovodstvene evidencije za Društvo kao cjelinu.*

⁵ „Sl. novine FBiH“, broj:81/15

⁶ „Sl. novine FBiH“, broj 8/05

⁷ „Sl. novine FBiH“, broj 13/19

⁸ „Sl. novine HNK“ broj 4/19

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI

Prema Statutu i Odluci o usklađivanju djelatnosti u unutarnjem prometu sa važećom klasifikacijom djelatnosti, osnovna djelatnost Društva je:

- sakupljanje, pročišćavanje i opskrba vodom i uklanjanje otpadnih voda,
- sakupljanje, obrada i zbrinjavanje opasnog i neopasnog otpada,
- gradnja hidrograđevinskih objekata, cjevovoda za tekućine i plinove,
- uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije i plina i instalacije za grijanje i klimatizaciju,
- arhitektonske i inženjerske djelatnosti i s njima povezano tehničko savjetovanje.

Osnovni ciljevi Društva su: očuvanje kvalitete vode za piće, osiguranje kontinuiranog snabdijevanja vodom i uredna funkcija odvodnje otpadnih i atmosferskih voda.

Društvo je osnovano od dva ranija vodovodna preduzeća. Međutim, radi se samo o administrativnom ujedinjenju, a oba dijela rade i posluju potpuno odvojeno. Za ovakvo funkcionisanje ne postoji interni akt koji je donijela ili usvojila Uprava i upravna tijela. Prezentirana je samo Odluka direktora od 31. 5. 2017. godine, koja pozivom na član 60. Statuta Društva iz 2012. godine (koji nije usvojen) „utvrđuje šemu osnovnih organizacijskih jedinica Društva usklađenu sa aktuelnim potrebama i u cilju ostvarivanja što bolje saradnje i organizacije rada u organizacijskim jedinicama Društva“.

Uprava Društva odgovorna je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u FBiH. Ona ne postupa u skladu sa nadležnostima uređenim Statutom. Prema Statutu, direktor predsjedava upravom, rukovodi poslovanjem, zastupa i predstavlja Društvo i odgovara za zakonitost poslovanja. Izvršni direktor mijenja direktora ukoliko ovaj nije u mogućnosti obavljati svoje ovlasti i obaveze ili ako je mjesto direktora upražnjeno, dok novi direktor ne preuzme dužnost, sa svim njegovim ovlastima i odgovornostima u rukovođenju, i pomaže mu u provedbi ovlasti i odgovornosti. Utvrđeno je da Uprava donosi odluke koje se, ukoliko ih donosi direktor, primjenjuju u RJ 1, a odluke koje donosi izvršni direktor primjenjuju se u RJ 2. Također, izvršni direktor zaključuje ugovore o radu sa zaposlenima, ugovore o nabavci roba, i donosi i druge odluke koje se primjenjuju u RJ 2, iako direktor Društva nije prenio svoje ovlasti na izvršnog direktora, niti postoji drugi akt koji to uređuje.

U Društvu su formirane duple službe (pravna, finansijska, tehnička, naplatna i sl.), od kojih svaka obavlja poslove dijela u kome egzistira. Prema ovlaštenim institucijama Društvo istupa zajednički, ali na nivou Društva ne postoje podaci koji se odnose na cjelokupno poslovanje, osim podataka koji se dobivaju zbrajanjem podataka RJ 1 i RJ 2 na kraju poslovne godine.

Prema navedenom, poslovanje Društva već duži niz godina nije usklađeno sa Statutom i važećim zakonima. Uprava i upravna tijela nisu uspostavila organizaciju i poslovanje u skladu sa Statutom Društva. Nadležne osobe nemaju uvid, niti nadzor nad poslovanjem „Vodovoda“ kao cjeline, iako su u obavezi da poslove obavljaju savjesno, sa pažnjom dobrog privrednika i u razumnom uvjerenju da djeluje u najboljem interesu, u skladu sa članom 32. stav 4. Zakona o privrednim društvima. S obzirom na to da su Društvu na upravljanje povjerena javna dobra i da obavlja uslugu od općeg javnog interesa, njegov osnivač – Grad Mostar, organi Društva i Uprava moraju poduzeti aktivnosti na zaštiti javnih dobara i organizovati poslovanje Društvo kao jedinstvenog preduzeća, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o javnim preduzećima u FBiH i drugim važećim zakonskim propisima.

Preporuka:

- ***potrebno je da Uprava, Nadzorni odbor i Skupština, u okviru svojih nadležnosti, poduzmu aktivnosti i uredi poslovanje Društva, u skladu sa njegovim Statutom, Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o javnim preduzećima u FBiH, u cilju osiguranja uslova da se poslovanje obavlja prema propisima i postavljenim poslovnim ciljevima.***

5.1 Postrojenje za preradu otpadnih voda (PPOV)

Prema podacima Društva, u toku je izgradnja Postrojenja za preradu otpadnih voda (u daljem testu: PPOV). Radi se o Projektu zaštite kvaliteta vode (GEF) koji je počeo 2005. godine potpisivanjem Federalnog projektnog sporazuma između Međunarodne banke za obnovu i razvoj (koja djeluje kao agencija za implementaciju GEF-a) i FBiH. Nakon toga je zaključen Sporazum o podgrantu između FBiH i Društva. Vrijednost projekta je cca. 10,25 miliona EUR, a iznos izvedenih radova je 9,23 miliona EUR. Projekat se finansira iz grant sredstava IPA EU fondova, a učešće iz Budžeta FBiH je 2,1 miliona KM, a iz Budžeta Grada Mostara 2,3 miliona KM. Prema dokumentaciji, investitor je Grad Mostar, a Društvo je implementator projekta. Priprema i provođenje tendera za izvođenje radova bilo je tokom 2011. godine, rješavanje imovinskih odnosa u periodu 2012–2013. godine, a planirani rok završetka I faze je kraj 2016. godine. U junu 2018. godine postrojenje je pušteno u probni rad, a postoji i spor sa izvođačem radova „AKTOR S.A.“ Grčka. Nadzor nije dao pozitivno mišljenje na izvedene radove i nisu ishodom potrebna odobrenja/dozvole za rad PPOV-a.

Između Grada Mostara i Društva je 23. 10. 2019. godine zaključen Sporazum o regulisanju međusobnih odnosa na PPOV i građevine sifona, u periodu probnog rada. Društvo osigurava zaposlenike za rad na PPOV-u i nabavku hemikalija, a Grad Mostar plaća troškove električne energije, hemikalija i 30.000 KM mjesečno za naknadu plaća zaposlenika. **U knjigovodstvenim evidencijama Društva ne postoje podaci vezano za izgradnju PPOV-a, niti Društvo ima informaciju gdje se investicija iskazuje. Kod Društva se evidentira samo dio troškova u skladu sa Sporazumom sa Gradom Mostarom, i na osnovu toga primljena sredstva od Grada Mostara za refundaciju nastalih troškova. Osim ovoga, između Grada Mostara i Društva nisu uređene ni nadležnosti i odgovornosti Društva u radu PPOV-a.**

Preporuka:

- *u saradnji sa nadležnim institucijama Grada Mostara poduzeti aktivnosti na utvrđivanju statusa Postrojenja za preradu otpadnih voda, kao i nadležnosti i odgovornosti Društva u radu Postrojenja.*

6. PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE

Trogodišnji plan poslovanja za period 2019–2021. godine i Plan poslovanja za 2019. godinu Nadzorni odbor je usvojio 1. 4. 2019. godine. Trogodišnji plan opisuje osnovne ciljeve Društva (očuvanje urednog vodosnabdijevanja i ispravnosti vode za piće, smanjenje gubitaka vode u mreži, potrebu nabavke opreme radi povećanja pogonske sigurnosti sistema i dr.), rizike u ostvarivanju ciljeva (neuspostavljanje ekonomske cijene usluga, administrativne probleme i zakonsku regulativu kod nabavke roba i usluga, neriješene imovinskopravne odnose, dugu proceduru rješavanja utuženih potraživanja) te trenutne poteškoće u procesu proizvodnje, distribucije i odvodnje (starost vodovodne i kanalizacione mreže, veliki gubici prilikom distribucije i drugo). Planom se iskazuje potreba za investicijama i osiguranjem dodatnih izvora finansiranja. Rashodi su planirani po vrstama, u jednom iznosu, bez detaljne razrade po trošku u okviru određene pozicije. Plan ne sadrži konkretne aktivnosti koje Društvo treba provoditi u narednom periodu, nego opisuje situaciju u kojoj se Društvo nalazi.

Godišnji plan za 2019. godinu donesen je na nivou Društva. Pozicije prihoda i rashoda iskazane su bez analitičke razrade po vrstama. Ovako planirani prihodi i rashodi ne obezbjeđuju elemente za ocjenu realizacije pojedinih stavki prihoda i rashoda, a plan nije izrađen tako da bude osnova poslovnih aktivnosti Društva u pogledu pitanja koja sadrži, kako je to propisano članom 23. Zakona o javnim preduzećima u FBiH. Donesene planove nije odobrila Skupština Društva, što nije u skladu sa članom 6. Zakona. Trogodišnji plan poslovanja nije dostavljen Uredu za reviziju institucija u FBiH, što je obaveza propisana članom 22. Zakona.

Osnovne ekonomske kategorije planirane su i ostvarene u iznosima kako je prikazano u tabeli: KM

Red. br.	Pozicija	Ostvareno u 2018. godini	Plan za 2019. godinu	Ostvareno u 2019. godini	Indeks (5/3)	Indeks (5/4)
1	2	3	4	5	7	8
I	Prihodi	12.532.586	11.315.000	11.150.515	98,5	91,8
II	Rashodi	12.470.846	11.304.000	11.112.894	98,3	89,1
III	Dobit prije poreza	61.740	11.000	37.621	60,9	342,0

Ukupno ostvareni prihodi u 2019. godini iznose 11.150.515 KM i manji su za 164.485 KM u odnosu na plan, a za 1.382.071 KM u odnosu na prethodnu godinu. Rashodi su ostvareni u iznosu od 11.112.894 KM i za 191.106 KM su manji u odnosu na plan, a za 1.357.952 KM u odnosu na prethodnu godinu. Izvještaj o poslovanju sačinjava se uopćeno i ne daje potpune informacije i pojašnjenja o poslovanju izvještajne godine. Tokom 2019. godine ugovorene su nabavke osnovnih sredstava koje nisu bile planirane, a u izvještaju o finansijskom poslovanju nisu obrazložene. Izvještaj ne sadrži analitičke podatke o planiranim i ostvarenim pokazateljima poslovanja, te se kao takav ne može smatrati izvještajem o poslovanju javnog preduzeća, koji najmanje jednom godišnje Skupština Društva podnosi Vijeću Grada Mostara, kako je to propisano članom 6. Zakona. Ovaj izvještaj Nadzorni odbor je usvojio 17. 3. 2020. godine, a direktor Društva ga je dostavio Odjeljenju za privredu, komunalne i inspekcijske poslove Grada Mostara.

Proces planiranja poslovanja ne provodi se na način kako to propisuje Zakon o javnim preduzećima u FBiH. Doneseni plan ne sadrži sve propisane podatke, a izvještaj o poslovanju nema uporedne i analitičke podatke o planiranim i ostvarenim pokazateljima poslovanja i nije ga usvojila Skupština Društva. Na ove propuste ukazivano je i u ranijim revizijama, ali nisu otklonjeni – i dalje se proces planiranja i izvještavanja ne provodi u skladu s odredbama članova od 22. do 24. Zakona.

Preporuke:

- *planiranje, donošenje plana poslovanja i izvještavanje provoditi u skladu sa odredbama Zakona o javnim preduzećima u FBiH;*
- *Trogorišnji plan poslovanja dostaviti Uredu za reviziju institucija u FBiH, u skladu s članom 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.*

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnje finansijske izvještaje za 2019. godinu Društvo je sačinilo i dostavilo nadležnim organima i institucijama, u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku.

Uprava Društva je finansijske izvještaje odobrila 24. 2. 2020. godine, a Nadzorni odbor usvojio 17. 3. 2020. godine. Finansijski izvještaji su 27. 5. 2020. godine upućeni Gradskoj upravi Grada Mostara (putem Odjeljenja za privredu, komunalne i inspekcijske poslove), na dalje postupanje.

7.1 BILANS USPJEHA

7.1.1 Prihodi

Prihodi ostvareni u obračunskom periodu daju se u tabeli:

	1. 1. - 31. 12. 2019.	1. 1. - 31. 12. 2018.
PRIHODI	11.150.515	12.532.304
Poslovni prihodi	10.497.547	10.759.973
Prihodi od prodaje učinaka	9.858.015	10.343.240
Ostali poslovni prihodi	639.532	416.733
Finansijski prihodi	153.105	1.564.329
Ostali prihodi i dobici	499.863	208.002

Prihodi se priznaju u trenutku kada se povećanje budućih ekonomskih koristi odnosi na povećanje sredstva ili smanjenja obaveza koje se mogu pouzdano izmjeriti. Društvo je početkom primjene MSFI-ja 15 – Prihodi po ugovorima sa kupcima, od 1. 1. 2018. godine, procijenilo da efekti primjene standarda nemaju značajnog uticaja na finansijske izvještaje Društva. Prihodi od snabdijevanja pitkom vodom i pružanja usluga priznaju se po isporuci i fakturisanju isporučene vode.

Cijenu pružanja usluga snabdijevanja pitkom vodom, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda, u skladu sa Zakonom o komunalnoj privredi Hercegovačko-neretvanskog kantona, donosi i usvaja Gradsko vijeće Grada Mostara. Gradsko vijeće je 22. 3. 2012. godine donijelo Odluku o utvrđivanju cijena pružanja usluga snabdijevanja pitkom vodom, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda. Utvrđene cijene vode su sljedeće:

- domaćinstva 1,27 KM/m³,
- industrija: neproizvodne djelatnosti 2,16 KM/m³, prerađivačke djelatnosti 2,32 KM/m³, zanatstvo i uslužne djelatnosti 2,22 KM/m³,
- predškolske, školske, đачke, studentske, zdravstvene i sportske ustanove, vjerske organizacije i javne kuhinje 1,41 KM/m³.

U cijenu vode je uračunat porez na dodanu vrijednost (PDV), naknada za zaštitu voda, te posebna vodoprivredna naknada. Također, u cijenu je uključena i OIK-otplata IDA kredita u visini od 0,15 KM/m³ za otplatu i servisiranje dugoročnog IDA kredita na ime amortizacije vodovodne infrastrukture izgrađene iz sredstava kredita. Prema Odluci, evidencija stalnih sredstava i amortizacija infrastrukture izgrađene iz IDA kredita, kao i namjenski dio cijene za servisiranje otplate, evidentirat će se posebno u finansijskim evidencijama.

Od 2012. godine se, preko cijene vode, od kupaca naplaćuje 0,15 KM/m³. U knjigovodstvenoj evidenciji Društva nisu posebno iskazana ova sredstva, niti se namjenski koriste za otplatu kredita, iako je to obaveza Društva prema Odluci o utvrđivanju cijena pružanja usluga snabdijevanja pitkom vodom, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda.

Preporuka:

- *sredstva namijenjena za otplatu i servisiranje dugoročnog IDA kredita evidentirati i namjenski koristiti u skladu sa Odlukom o utvrđivanju cijena pružanja usluga snabdijevanja pitkom vodom, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda.*

7.1.1.1 Poslovni prihodi

Poslovni prihodi ostvareni su iznosu od 10.497.547 KM, što je 94% ukupnog prihoda. Poslovne prihode čine prihodi od prodaje učinaka (9.858.015 KM) i ostali poslovni prihodi (639.532 KM).

Prihodi od prodaje učinaka (9.858.015 KM) odnose se na one od: isporučene vode (8.175.626 KM) i pruženih usluga (1.682.389 KM). Obračun vrijednosti izvršene usluge vršio se prema cijenama iz Odluke o utvrđivanju cijena pružanja usluga snabdijevanja pitkom vodom, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda.

Pored prihoda od isporuka vode, pružaju se usluge vezano za priključke i saglasnosti za priključke, odvodnju vode, čišćenje kanala i drugo. U okviru prihoda od pruženih usluga, najznačajnije su od zajedničke komunalne potrošnje, koje se pružaju Gradu Mostaru na osnovu Ugovora od 6. 5. 2019. godine o održavanju hidrotehničkih objekata na području Grada Mostara. Predmet ugovora je održavanje i čišćenje slivnika, čišćenje oborinske kanalizacije, utrošak vode za javne potrošače, ugradnja kanalizacionih poklopaca i rešetki i drugo. **Ugovor u vrijednosti od 786.324 KM zajednički realizuju obje radne jedinice po pojedinim područjima Grada Mostara, a učešće u ostvarenim prihodima dijeli se za centralnu zonu u omjeru 80% za Radnu jedinicu 1, a 20% za Radnu jedinicu 2. Nije prezentirana relevantna dokumentacija kojom se dokazuje kako se uređuje način rada i podjela prihoda unutar Društva.**

Ostali poslovni prihodi, koji su iskazani u iznosu od 639.532 KM, najvećim dijelom od 416.393 KM su po osnovu Sporazuma o regulisanju međusobnih odnosa na Postrojenju za preradu otpadnih voda (PPOV) u Mostaru, u periodu probnog rada postrojenja, zaključenog sa Gradom Mostarom.

Prema Sporazumu, Grad Mostar se obavezao da će u periodu probnog rada PPOV snositi troškove rada osoblja, električne energije, vršenja nadzora (šest mjeseci) i nabavke hemikalija za rad PPOV-a. Sredstva po ovom osnovu prenose se Društvu iz Budžeta Grada Mostara na osnovu pojedinačnih zahtjeva Društva i dokaza o nastalim troškovima.

7.1.1.2 Ostali prihodi i dobici

Ostali prihodi i dobici iznose 449.863 KM. U okviru njih, dio od 152.849 KM odnosi se na prihode čiju je visinu Društvo samostalno utvrdilo upoređivanjem svojih knjigovodstvenih podataka o stanju WB IDA kredita sa podacima iz Informacije o stanju javne zaduženosti Bosne i Hercegovine, preuzetom sa internet-stranice Parlamentarne skupštine BiH. Radi se o Kreditu Svjetske banke po ugovoru BiH i Međunarodne razvojne organizacije IDA, koji je odobren u ranijem periodu (2000. godina). Društvo u svojim evidencijama iskazuje obavezu za ovaj kredit, ali ga ne plaća. Iznos priznatog prihoda u iznosu od 152.849 KM je razlika između stanja obaveze po kreditu koje iskazuje Društvo i stanja obaveze za kredit kod Ministarstva finansija i trezora BiH. Obaveza za kredit bila je veća kod Društva i za taj iznos razlike stornirana je obaveza za kredit, a priznat prihod od otpisa obaveza. **Nije predložena relevantna dokumentacija koja potvrđuje osnovu po kojem Društvo može priznati prihod u visini od 152.849 KM, što nije u skladu sa članovima 14. i 15. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH⁹. Ovim se direktno uticalo na iskazani poslovni rezultat za 2019. godinu i, umjesto iskazivanja gubitka u poslovanju priznavanjem prihoda bez relevantne dokumentacije, iskazan je pozitivan finansijski rezultat.**

Preporuka:

- **prihode priznavati na osnovu vjerodostojne knjigovodstvene isprave, u skladu s članovima 14. i 15. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

7.1.2 Rashodi

Prema Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama, rashodi se priznaju u bilansu uspjeha kada se smanjenje ekonomski koristi odnosi na smanjenje sredstava ili povećanje obaveza, što za posljedicu ima smanjenje kapitala. Članom 64. ovog Pravilnika uređeni su kriteriji za priznavanje rashoda, ali računovodstvenim politikama niti bilo kojim drugim internim aktom nije uređen način evidentiranja rashoda po radnim jedinicama i način njihovog objedinjavanja u svrhu sačinjavanja finansijskih izvještaja Društva.

U finansijskim izvještajima rashodi su iskazani u iznosu od 11.112.894 KM, kako slijedi:

	KM	
	1. 1. - 31. 12. 2019.	1. 1. - 31. 12. 2018.
RASHODI	11.112.894	12.470.846
Poslovni rashodi:	10.426.155	10.715.602
Materijalni troškovi	1.532.830	1.586.437
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	6.714.495	6.754.937
Troškovi proizvodnih usluga	908.286	862.342
Amortizacija	705.634	720.625
Nematerijalni troškovi	564.910	791.261
Finansijski rashodi	55.380	27.469
Ostali rashodi i gubici	603.429	1.723.173
Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti sredstava	0	15
Rashodi iz osnova prom. rač. politika i isp. grešaka iz ranijih godina	27.930	4.587

⁹ „Sl. novine FBiH“, broj 83/09

7.1.2.1 Poslovni rashodi

Materijalni troškovi

Materijalni troškovi u iznosu od 1.532.830 KM najvećim odnose se na troškove energije i goriva (872.533 KM) i troškove sirovina i materijala (597.872 KM).

U okviru **troškova energije i goriva** najveći je trošak električne energije (742.357 KM). Troškovi goriva iskazani su u iznosu od 115.108 KM. Nabavka goriva nije jedinstvena na nivou Društva i vrši se od različitih dobavljača: RJ 1 nabavku vrši od „Centruma“ d.o.o. Mostar, a RJ 2 od „Hife“ d.o.o. Tešanj. Prema evidencijama, gorivo se koristi za putnička i teretna vozila i radne mašine. Društvo ne analizira prosječnu potrošnju goriva po vozilu jer nema usvojene normative potrošnje. Pored vozila u vlasništvu Društva, trošak za gorivo iskazan je i za putnička vozila koja nisu u vlasništvu Društva, a gorivo se sipa u bačve, te koristi i za potrebe agregata. Nema pisanih procedura u kojim slučajevima i na koji način se odobrava takva upotreba. Stanje obaveza sa dobavljačem „Hifa“ d.o.o. Tešanj nije usaglašavano, a pri usaglašavanju stanja sa dobavljačem „Centrum“ d.o.o. Mostar utvrđena su odstupanja u odnosu na evidencije kod Društva. **Društvo nije uspostavilo kontrolu nabavke i potrošnje goriva budući da do 9. 12. 2019. godine nije postojao interni akt za način raspolaganja vozilima, praćenje pređene kilometraže i troškova. Iako je direktor krajem godine donio Odluku o uslovima i načinu korištenja službenih automobila, i dalje nisu utvrđeni normativi potrošnje goriva po vozilu/radnoj mašini. Zbog toga ne možemo potvrditi da su uspostavljene adekvatne kontrole korištenja vozila, potrošnje goriva i nastanka troškova goriva.**

Preporuka:

- **uspostaviti nadzor nad nabavkom i utroškom goriva koje se koristi u Društvu.**

Trošak sirovina i materijala (597.872 KM) odnosi se na utrošeni materijal: za radove na vodovodnoj i kanalizacionoj mreži, održavanje hemijske i bakteriološke ispravnosti vode, za kancelarijski materijal, potrošni materijal za čišćenje prostorija i troškove bifea. Veći dio ovog troška evidentira se na osnovu dokumenta iz robno-materijalnog knjigovodstva (izlaz materijala) jer se evidencija o nabavci, utrošku i stanju materijala vodi preko zaliha. Trošak hemikalija za potrebe rada PPOV-a u iznosu od 59.459 KM iskazan je po računu „DITE“ d.o.o. Tuzla. **Roba nije isporučena, a priznat je trošak i plaćen je dio računa u iznosu PDV-a. Priznavanja rashoda, bez suštinske provjere da li je događaj zaista nastao, nije u skladu sa načelom nastanka događaja i Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Zbog nepravilnog priznavanja, troškovi su precijenjeni za 59.459 KM.** Nabavka je trebala biti realizovana u saradnji sa Gradom Mostarom, ali Grad nije osigurao sredstva, a Društvo nije poduzelo aktivnosti na povratu uplaćenog novca i pravilnom iskazivanju troška.

Preporuka:

- **troškove priznavati u skladu sa načelom nastanka događaja i Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva.**

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja iskazani su u iznosu od 6.714.495 KM, a njihova struktura je sljedeća:

	KM
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	6.714.495
Troškovi plaća i naknada plaća	5.923.932
Troškovi ostalih primanja i naknada zaposlenih	697.665
Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	92.898

Troškovi plaća i naknada plaća zaposlenih iskazani su u iznosu od 5.923.932 KM. Društvo nema usvojenu unutrašnju organizaciju i sistematizaciju poslova, a Pravilnik o radu iz 2014. godine sadrži samo opći dio, koji nije usklađen sa važećim Zakonom o radu. Prema odredbama člana 177. Zakona, Društvo je bilo u obavezi da uskladi svoj Pravilnik o radu sa važećim zakonskim odredbama.

Prema članu 118. Zakona, Pravilnik o radu mora urediti, osim općeg dijela, i pitanja sistematizacije radnih mjesta, plaća, materijalnih prava radnika, odgovornosti, i sva druga pitanja iz radnog odnosa koje predviđa Zakon o radu. Ugovori o radu sa zaposlenicima u radnim jedinicama 1 i 2 nisu isti. U RJ 1, u ugovorima o radu je navedena visina privremenog koeficijenta koja se dodjeljuje zaposleniku, ali nije predložen akt na osnovu koga je taj koeficijent određen. Ugovore sa zaposlenicima u RJ 2 je zaključio izvršni direktor, a nije naveden koeficijent radnog mjesta. Ugovori o radu nisu usklađeni sa važećim Zakonom, što je obaveza utvrđena članom 178. Zakona. Pojedini zaposlenici, pored osnovnog ugovora, imaju zaključen i aneks ugovora o radu. U Društvu se za rad na istim radnim mjestima isplaćuju različiti iznosi plaće, što nije u skladu sa članom 77. Zakona o radu, kojim je propisano da je poslodavac dužan radnicima isplatiti jednake plaće za rad jednake vrijednosti. **Dakle, Društvo nema Pravilnik o radu usklađen sa važećim Zakonom o radu, ugovori o radu ne sadrže podatke o plaći i naknadama plaće u skladu sa članom 24. Zakona o radu, a za rad jednake vrijednosti isplaćuju se različite plaće.**

Obračun plaća nije jedinstven na nivou Društva. Direktor Društva je donio određene odluke, ali se one ne primjenjuju na nivou Društva. Odlukom o utvrđivanju vrijednosti boda za obračun plaća broj 697/16 od 25. 10. 2016. godine utvrđena je vrijednost boda od 353 KM. Odluka se primjenjuje u RJ 1. Također, Odlukom direktora broj U-694/16 od 24. 10. 2016. godine definisano je da se do donošenja novog Pravilnika o radu, usklađenog sa Zakonom o radu, prilikom obračuna plaće primjenjuju dosadašnji postoci povećanja osnovne plaće (prekovremeni rad 30%; noćni rad 30%; rad na dane sedmičnog odmora 20%; rad u dane praznika koji su po zakonu državni praznici 50% i minuli rad, za svaku godinu radnog staža 0,6%).

Osnovna plaća zaposlenika obračunava se kao proizvod broja sati provedenih na radu, neto satnice (2,0057 KM) i koeficijenta složenosti poslova. U RJ 1, zaposlenicima se plaća uvijek uvećava po osnovu stimulacije, a direktor je interni akt o stimulaciji donio tek u decembru 2019. godine. U pojedinim slučajevima stimulacija je iznosila čak 85% osnovne plaće. Plaća pojedinih zaposlenika uvećana je aneksom ugovora o radu, kojim je ugovoreno dodatno obavljanje poslova za koje se ostvaruje dodatak na plaću. Tako su aneksi ugovora o radu zaključeni sa članovima odjeljenja javnih nabavki, koje je u RJ 1 formirano Odlukom direktora, do donošenja općeg akta kojim će se organizovati i sistematizovati ti poslovi. Odjeljenje čine četiri stalna člana kojima je aneksom ugovora radu ugovoren dodatak na plaću za obavljanja poslova vezanih za javne nabavke u iznosu od 500 KM, 300 KM i 100 KM. Svaki zaposlenik koji ima zaključen ugovor na puno radno vrijeme dužan je povjerene poslove raditi puno radno vrijeme, te, ukoliko obavlja dodatne poslove, u to vrijeme ne obavljati redovne radne zadatke. Stoga ne možemo potvrditi da su aneksi opravdani. U okviru troškova plaća iskazane su i naknade komisijama za prijem i registraciju novoizgrađenih priključaka i komisije za inventuru, isplaćene u neto iznosu od 4.750 KM, na koju su obračunati pripadajući porezi i doprinosi. Budući da su to redovni poslovi pojedinih radnih mjesta i da se obavljaju u toku radnog vremena, isplata ove naknade nije osnovana.

U RJ 2 osnovna plaća zaposlenika obračunava se kao proizvod broja sati provedenih na radu i koeficijenta radnog mjesta. Korišteni koeficijent nije utemeljen ni na jednom internom aktu, niti u ugovoru o radu. Osnovna plaća se uvećava po osnovu minulog rada za 0,6% za svaku godinu radnog staža, a, pored ovoga, plaća svakog zaposlenika se uvećava za određeni postotak, zavisno od vremena provedenog na radu u tom mjesecu (do 7%). Prekovremeni rad se iskazuje u jednom iznosu, bez navedenog broja sati. Pojedine plaće su uvećane za naknade po osnovu rada u komisijama (komisija za javne nabavke), ali prilikom obračuna nije iskazana visina naknade po tom osnovu, tj. dodatak koji se isplaćuje nije naznačen.

Plaća generalnog direktora i izvršnog direktora uređena je menadžerskim ugovorom od 29. 4. 2003. godine u visini od 1.800 KM (osnovna mjesečna plaća). Pored osnovne plaće, ugovoreno je pravo na dodatke za plaću i naknade i druga materijalna prava, u skladu s važećim propisima i općim aktima: stimulatивно godišnje nagrađivanje, u skladu s odlukom Upravnog odbora, a po osnovu ostvarenih rezultata poslovanja u prethodnoj godini, troškovi reprezentacije, upotreba službenog vozila, upotreba mobilnog telefona i naknada troškova i druga prava, prema općim propisima iz radnih odnosa, Statutu i drugim općim aktima.

Najviša isplaćena neto plaća, bez poreza na dohodak, u RJ 1 je 2.705 KM, a najniža 429 KM, a u RJ 2 najviša isplaćena plaća u 2019. godini iznosi 3.028 KM, a najniža 710 KM.

Društvo nema Pravilnik o radu koji uređuje radnopravne odnose zaposlenika, niti ima jedinstven obračun plaća na nivou Društva, u skladu sa Zakonom o radu, jer se interni akti vezano za plaće ne primjenjuju jedinstveno na nivou Društva. Koeficijenti za obračun plaća nisu utemeljeni na internom aktu ili ugovoru o radu.

Preporuka:

- donijeti Pravilnik o radu, usklađen sa važećim Zakonom o radu, koji će na jedinstven način urediti obračun i isplatu plaća i naknada plaća na nivou Društva.

Troškovi ostalih primanja, naknada i prava zaposlenika iskazani su u iznosu od 697.665 KM, a odnose se na: trošak toplog obroka (458.662 KM), naknadu za trošak prevoza na posao i sa posla (71.516 KM), regres (54.772 KM), ostale naknade zaposlenima (80.667 KM) i troškove službenih putovanja (32.048 KM). Odlukom direktora od 30. 11. 2016. godine utvrđene su naknade na koje zaposlenici imaju pravo. U Odluci je navedeno da je privremenog karaktera i da se donosi do donošenja kolektivnog ugovora koji će reprezentativni sindikat zaključiti sa Gradom Mostarom, ili do novog pravilnika o radu. Odluka se primjenjuje samo u RJ 1.

Naknada za topli obrok u toku rada, prema Odluci direktora, određena je u visini od 1% prosječne mjesečne plaće u FBiH. U RJ 1 se isplaćuje u skladu sa Odlukom, a u RJ 2 u iznosu od 8 KM po radnom danu, putem blagajne Društva, a na osnovu Odluke izvršnog direktora.

Naknada za troškove prevoza na posao i sa posla uređena je odlukama direktora Društva od 10. 12. 2008. godine i 17. 1. 2018. godine. Pravo na ovu naknadu ostvaruju zaposlenici čije je mjesto stanovanja od mjesta rada udaljeno najmanje 5 kilometara, i to u visini mjesečne karte javnog saobraćaja za relacije za koje se izdaje. Za relacije za koje se ne izdaje mjesečna karta, propisan je način na koji se utvrđuje visina naknade (70% od iznosa utvrđenog na osnovu cijene dnevne karte i prosječnog broja radnih dana u mjesecu). Ni isplata ove naknade nije jedinstvena. U RJ 2 ovo pravo je uređeno Odlukom izvršnog direktora na osnovu koje pravo na prevoz ostvaruju inkasanti, radnici na PPOV-u i pumpari.

Naknada zaposlenima za godišnji odmor (regres) u RJ 1, prema Odluci direktora, isplaćena je u visini od 150 KM po zaposleniku (akontacija regresa), a u RJ 2 regres je isplaćen u iznosu od 400 KM na osnovu Odluke izvršnog direktora.

Ostale naknade, iskazane u iznosu od 80.667 KM, odnose se na naknade koje se isplaćuju povodom vjerskih praznika, otpremnine pri odlasku u penziju, jednokratne isplate u iznosu od 100 KM djeci zaposlenika na ime troškova školovanja, naknade u slučaju smrti ili bolesti zaposlenika ili člana uže porodice i naknade za plaćanje kotizacija za seminare.

Naknade zaposlenima nisu uređene Pravilnikom o radu, isplata se ne vrši u istim iznosima za sve zaposlenike, a postojeći interni akt koji uređuje pravo na naknadu selektivno se primjenjuje.

Preporuka:

- Pravilnikom o radu urediti pravo na naknade (topli obrok, prevoz na posao i sa posla, regres i druge naknade) i osigurati njegovu dosljednu primjenu na sve zaposlenike Društva.

Troškovi službenih putovanja iskazani su u iznosu od 32.048 KM. Društvo je u decembru 2019. godine donijelo novi Pravilnik o naknadama službenih putovanja, kojim je prethodni iz 2012. godine stavilo van snage.

Revizijom je utvrđeno:

- na službenom putu vrlo često se koriste privatna vozila,
- pojedini putni nalozi za službeni put u inostranstvo (Zagreb, Rijeka) nemaju dokaz da su zaista izvršeni, jer nije priložen niti jedan račun troškova, a isplaćene su dnevnice, troškovi noćenja (70% iznosa dnevnice) i troškovi goriva (15% cijene goriva po pređenom kilometru),
- odobravaju se isplate troškova (dnevnice i reprezentacija) za putovanje u Sloveniju, bez obrazloženja i izvještaja o svrsi putovanja,
- odlazak u Tursku na sajam građevinarstva, po usmenom pozivu poslovnog partnera, koštao je Društvo 10.228 KM.

Troškovi službenih putovanja priznaju se na osnovu nepotpune dokumentacije i ne vodi se računa o stvarnoj poslovnoj potrebi za stvaranje tih troškova.

Preporuka:

- *troškove za službena putovanja priznavati na osnovu potpune i relevantne dokumentacije.*

Troškovi naknada ostalim fizičkim licima, iskazani u iznosu od 92.898 KM, odnose se na isplate po osnovu ugovora o djelu i ugovora o privremenim i povremenim poslovima (66.335 KM) i troškove naknade članovima nadzornog odbora i članovima komisija (26.563 KM).

Najveći dio iskazanih troškova po osnovu **ugovora o djelu** odnosi se na neto isplate osobama angažovanim tokom cijele godine za obavljanje računovodstvenih poslova (12.000 KM), poslova pumpara na održavanju (11.844 KM), na poslovima održavanja okoliša na pumpnim stanicama (6.000 KM) i održavanju motornih vozila (2.645 KM). Ostali ugovori zaključeni su za poslove pumpara, čišćenja i farbanja, održavanje elektroinstalacija i dr.

Za obavljanje poslova iz redovne djelatnosti Društva zaključuju se ugovori o djelu sa istim osobama, ugovori se obnavljaju i u pojedinim slučajevima traju cijelu godinu. Budući da se radi o poslovima čije obavljanje zahtijeva stalnost, a ne koji se obavlja jednokratno i na određeno vrijeme, ne možemo potvrditi opravdanost kontinuiranog zaključivanja ugovora o djelu na duži period i bez jasno definisanog predmeta ugovora.

Preporuka:

- *ugovore o djelu zaključivati samo za obavljanje jednokratnih poslova koji traju tačno određeno vrijeme, s jasno definisanim predmetom ugovora, shodno zakonskim i drugim propisima.*

Troškovi naknada članovima odbora i komisija iskazani su u iznosu od 26.563 KM. Prema Odluci direktora Društva od 20. 7. 2012. godine, predsjedniku Nadzornog odbora isplaćuje se mjesečna naknada od 800 KM, a članovima 700 KM. Nije prezentirano da je sa članovima Nadzornog odbora zaključen ugovor o angažmanu, kao ni akt prema kojem se sekretaru Nadzornog odbora isplaćuje 200 KM mjesečno. Na isplaćene neto naknade obračunavaju se porezi i doprinosi. Prema Odluci o vršenju ovlasti organa Grada Mostar u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala,¹⁰ naknada članova Nadzornog odbora određena je u visini od 80% od mjesečne naknade utvrđene za predsjednika. Shodno tome, naknada članovima Nadzornog odbora nije u skladu sa navedenom Odlukom i isplaćivana je u iznosu višem od utvrđenog Odlukom, a za isplatu naknade za rad sekretara Nadzornog odbora ne postoji akt koji uređuje osnov i visinu za isplatu.

Preporuka:

- *uskладiti visinu naknade članovima Nadzornog odbora sa visinom naknade utvrđenom Odlukom o vršenju ovlasti organa Grada Mostar u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala i preispitati opravdanost isplate naknade sekretaru Nadzornog odbora.*

Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 908.286 KM. Najveći dio odnosi se na usluge održavanja (798.452 KM). Značajan dio iskazanog troška su troškovi investicionog održavanja (447.712 KM). Ostali dio su usluge održavanja vozila, softvera i zaštitarske usluge koje su fakturirali dobavljači sa kojima Društvo nema ugovore zaključene u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Troškovi reklame i sponzorstva iskazani su u iznosu od 28.160 KM i u dijelu od 26.000 KM odnose na troškove reklame putem sportskih klubova.

Amortizacija

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 705.634 KM. Amortizacija se obračunava linearnom metodom tokom procijenjenog korisnog vijeka trajanja imovine, primjenom zakonski dozvoljenih amortizacionih stopa.

¹⁰ „Sl. glasnik Grada Mostara“, br. 7/12

Nematerijalni troškovi

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 564.910 KM i čine ih troškovi: poreza, naknada i taxi (275.545 KM), neproizvodnih usluga (103.327 KM), pošte i telefona (61.110 KM), reprezentacije (54.456 KM), ostali nematerijalni troškovi (25.100 KM), osiguranje (23.418 KM), platni promet (14.543 KM) i troškovi članskih doprinosa (7.411 KM).

Najveći trošak u okviru ove grupe su posebne vodne naknade od 171.911 KM. Prema odredbama Zakona o vodama i Pravilnika o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na osnovu opće i posebnih vodnih naknada, Društvo je dužno da na teret troškova Društva iskaže posebnu vodnu naknadu za vodu koju je zadržalo za vlastite potrebe, te izgublenu vodu, odnosno zahvaćenu vodu koja nije prefakturisana krajnjem kupcu. Svaka radna jedinica obračun vrši zasebno. Budući da između radnih jedinica postoje interni odnosi (vodu sa vodozahvata koji su pod kontrolom RJ 1 djelimično koristi RJ 2), te interne odnose potrebno je isključiti. Prilikom sačinjavanja finansijskih izvještaja obračun treba sačiniti na nivou Društva. **Zbog toga što nisu isključeni međusobni interni odnosi prilikom obračuna vodnih naknada iskazani trošak Društva po osnovu posebne vodne naknade za zahvaćenu vodu ne možemo potvrditi.**

Preporuka:

- **obračun posebnih vodnih naknada vršiti na nivou Društva.**

Troškovi neproizvodnih usluga iznose 103.327 KM. Strukturu iskazanog troška čine: ostale neproizvodne usluge (50.803 KM), usluge čišćenja prostorija (23.100 KM), revizorske usluge (9.000 KM), komunalne usluga (8.053 KM) računovodstvene usluge (4.570 KM) i druge usluge. Dio troška se odnosi i na usluge zakupa termina za rekreaciju (2.400 KM) i zakup sportske dvorane za komunalne igre (3.615 KM). Značajan dio troška nastao je na osnovu smještaja (instruktori za obuku radnika na PPOV), a za nabavku nije proveden postupak javne nabavke.

Troškovi pošte, telefona i interneta iznose 61.110 KM. Za troškove mobitela doneseni su limiti i ograničenja mjesečne potrošnje koji nisu ujednačeni za cijelo Društvo i ista radna mjesta nemaju iste limite troška.

Troškovi reprezentacije iskazani su u iznosu od 54.456 KM. Veći dio računa odnosi se na konzumaciju jela i pića. Direktor je tek u decembru 2019. godine donio Odluku o korištenju sredstava reprezentacije, a u ranijem periodu poslovanja korištenje sredstava za ove namjene nije bilo uređeno (način upotrebe, limiti korištenja, računovodstveno priznavanje računa i sl.).

7.1.2.2 Finansijski rashodi

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 55.380 KM i odnose se na: troškove kamata po kreditima banaka i za leasing, zatezne kamate zbog kašnjenja u plaćanju računa JP „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar i kamate za neplaćene javne prihode.

7.1.2.3 Ostali rashodi i gubici

Ostali rashodi i gubici, iskazani u iznosu od 603.429 KM, najvećim dijelom se odnose na rashode po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja u iznosu od 498.284 KM. Dio ostalih rashoda su troškovi stipendija djeci zaposlenika (40.000 KM). Isplata se vrši na osnovu Odluke direktora Društva u pojedinačnom iznosu od 200 KM mjesečno. **Odlukom nije uređen status stipendista niti njihove obaveze prema Društvu, a isplaćuju se i za zanimanja koja nisu neophodna za poslovanje Društva.** Izdaci za humanitarne i kulturne namjene iskazani su u iznosu od 49.153 KM odnose se na isplaćene donacije na osnovu odluka direktora, sačinjene na osnovu molbi sportskih organizacija, udruženja i sl., od čega se neke isplaćuju više puta (npr. karate za utakmice). Pored toga što ova davanja nisu pravilno klasifikovana, jer se ne radi o donacijama iz dobiti, **ovi izdaci nisu vezani sa poslovanjem Društva niti se mogu očekivati buduće ekonomske koristi za Društvo. Troškovi nisu usklađeni ni sa finansijskim položajem Društva, koje ima ograničenje u raspolaganju novčanim sredstvima kod banaka i ne izmiruje obaveze po osnovu javnih prihoda.**

Sve navedeno ukazuje na to da se u značajnoj mjeri ne postupa u skladu sa članom 16. Zakona o javnim preduzećima u FBiH, kojim je propisano da je Uprava dužna poticati na odgovorno korištenje i nadziranje imovine i resursa. Ovo posebno ističemo jer je Društvo nelikvidno i ima značajne neizmirene obaveze po osnovu javnih prihoda.

Preporuka:

- *preispitati opravdanost stvaranja i priznavanja troškova koji ne utiču na buduće ekonomske koristi Društva.*

7.1.2.4 Rashodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih godina

Rashodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih godina u iznosu od 27.930 KM su ispravke grešaka ranijeg perioda. Najvećim dijelom se odnose na preknjižene pogrešno evidentiranih uplata sa dobavljača „Hidro termocentar“ d.o.o. Sarajevo na dobavljača „HI-Company“ d.o.o. Mostar i evidentiranje troška ranijeg perioda koji nije dokumentovan računom koji potvrđuje nastanak poslovnog događaja. Nije prezentirana relevantna dokumentacija na osnovu koje je iskazan rashod.

Preporuka:

- *poslovne promjene evidentirati na osnovu relevantne dokumentacije.*

7.1.3 Finansijski rezultat

Društvo je u finansijskim izvještajima za 2019. godinu iskazalo pozitivan finansijski rezultat – neto dobit od 37.621 KM. Ne možemo potvrditi tačnost iskazanog finansijskog rezultata, s obzirom na to da Društvo nije:

- uspostavilo odgovarajuće evidencije praćenja i ročnosti potraživanja, a za potraživanja koja nisu naplaćena u roku naplate nije izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa MSFI-jem 9 – Finansijski instrumenti i procijenjeni gubici nisu putem ispravke vrijednosti prenesena na rashode perioda,
- vršilo procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva,
- uspostavilo adekvatne politike vrednovanja zaliha i nije izvršilo utvrđivanje njihove nadoknadive vrijednosti,
- pravilno iskazalo ostale prihode (više iskazano 152.849 KM) i materijalne troškove (neosnovano iskazano 59.459 KM).

Da je Društvo uradilo potrebna usklađivanja potraživanja, sredstava i zaliha i da je pravilno iskazalo prihode i troškove, finansijski rezultat za 2019. godinu bio bi negativan u iznosu koji nije moguće kvantificirati.

Društvo je godišnje finansijske izvještaje sačinilo i u propisanom roku dostavilo ovlaštenoj instituciji. Predloženo je da se dobit nakon oporezivanja za 2019. godinu iskazuje kao neraspoređena dobit izvještajne godine.

7.2 BILANS STANJA

7.2.1 Stalna sredstva i dugoročni plasmani

Stalna sredstva i dugoročni plasmani iskazani su u iznosu od 27.791.857 KM. Struktura stalnih sredstava na datum bilansa je sljedeća:

	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	27.791.857	28.424.670
Nematerijalna sredstva	3.665	8.871
Nekretnine, postrojenja i oprema	27.656.195	28.280.082
Ostala stalna materijalna sredstva	1.312	1.312
Dugoročni finansijski plasmani	127.116	127.115
Dugoročna razgraničenja	3.569	7.290

Vrijednost, struktura i promjene nekretnina, postrojenja i opreme iskazane su u tabeli:

Red. br.	Opis	Zemljišta	Zgrade	Postrojenja i oprema	Alati i namj.	Transportna sredstva	Mat. sr. u priprav.	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Nabavna vrijednost							
	na 1. 1. 2019. g.	5.539.397	36.017.900	6.986.891	832.231	2.281.773	123.942	51.782.134
	- direktna povećanja u 2019.			61.825	9.009	5.900		76.734
	- otuđenje i rashodovanje			(27.047)	(57.863)			(84.910)
	na 31. 12. 2019. g.	5.539.397	36.017.900	7.021.669	783.377	2.287.673	123.942	51.773.958
2.	Akumulirana amortizacija							
	na 1. 1. 2019. g.		14.608.177	6.154.184	772.640	1.967.052		23.502.053
	- amortizacija		434.046	194.229	10.610	61.907		700.792
	- otuđenje i rashodovanje			(27.219)	(57.863)			(85.082)
	na 31. 12. 2019. g.		15.042.223	6.321.194	725.387	2.028.959		24.117.763
3.	Neto knjigovodstvena vrijednost							
	na 1. 1. 2019. g.	5.539.397	21.409.723	832.707	59.591	314.721	123.942	28.280.082
	na 31. 12. 2019. g.	5.539.397	20.975.677	700.475	57.990	258.714	123.942	27.656.195

Nekretnine, postrojenja i oprema su zemljište, upravni i administrativni objekti, vodoprivredni objekti, cjevovodi, vodovodna i kanalizaciona mreža, vozila, postrojenja i oprema. Nakon početnog priznavanja po trošku nabavke, sredstva se iskazuju po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja. Zemljište se iskazuje po revalorizovanoj vrijednosti. Objekti vodoprivrede, koji su najvećim dijelom preuzeti od pravnih prethodnika Društva, u knjigovodstvenoj evidenciji su iskazani zbirno u okviru jedne pozicije, a pojedinačne pozicije sredstava nalaze se u pomoćnim tabelama koje nisu podržane odgovarajućim informatičkim rješenjima i zaštitom podataka.

U okviru evidencija o nekretninama Društva, dugogodišnji problem je pravilno iskazivanja objekata. U jednom slučaju postoji dokumentacija Odjela za katastar Grada Mostara i Društvo je upisano kao nosilac prava posjeda, ali objekat nije u poslovnim evidencijama Društva (plivački bazen). U drugom slučaju se objekat nalazio u evidenciji Društva, a nije bio u posjedu Društva (Gradsko kupatilo – banja), a aktivnosti koje su provedene radi usaglašavanja stanja nisu pravilno i potpuno okončane.

Plivački bazen (kuća i zgrada, dvorište, bazen, gradilište) nije evidentiran kao sredstvo Društva. U ranijim revizijama prezentiran je posjedovni list broj 988 od 17. 1. 2003. godine koji je izdao Odjel za katastar Grada Mostara i Društvo je navedeno kao posjednik za 17 pojedinačnih stavki u okviru kojih su četiri pozicije koje se odnose na plivački bazen. U revidiranoj godini je ponovo prezentiran „novi“ posjedovni list broj 988 od 16. 5. 2006. godine, na kojem se nalaze samo prve dvije pozicije sa ranije prezentiranog posjedovnog lista, a koje se odnose na upravnu zgradu, i na njemu je navedeno: „ostale parcele na zahtjev stranke izostavljene“. Nije dato pojašnjenje o razlici između ovog i ranije prezentiranog posjedovnog lista, niti je prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da je navedeni objekat dat na korištenje drugom licu.

Gradsko kupatilo – banja dugi niz godina iskazivala se u poslovnim knjigama Društva, iako nije bila u njegovom posjedu. Društvo je 2014. godine ovaj objekat isknjižilo iz svojih knjigovodstvenih evidencija na teret kapitala, bez odluke Skupštine Društva, što nije u skladu sa članom 25. Statuta Društva. Nisu poduzete ni dalje aktivnosti na rješavanju imovinskopravnog statusa ove nekretnine radi pravilnog iskazivanja Gradskog kupatila – banje kod stvarnog vlasnika. Prema posjedovnom listu, i dalje je u posjedu Društva, iako se radi o objektu koji je u vlasništvu Grada Mostara, jer je Gradsko vijeće 6. 10. 2006. godine donijelo Odluku o davanju na korištenje prostora Gradskog kupatila – banje Regionalnom medicinskom centru „Dr. Safet Mujić“ Mostar. Isknjižavanje objekta bez svih potrebnih akata uticalo je i na neusaglašenost osnovnog kapitala Društva u knjigovodstvenim evidencijama sa kapitalom evidentiranim u sudskom registru, što nije u skladu sa članom 350. Zakona o privrednim društvima, prema kojem se odluka o smanjenju osnovnog kapitala dostavlja registracijskom sudu i objavljuje u „Službenim novinama FBiH“.

Dakle, nisu poduzete sve potrebne aktivnosti vezane za utvrđivanje stvarnog statusa imovine koja se, prema posjedovnim listovima, vodi na Društvo, u cilju njene fer prezentacije u knjigovodstvenim evidencijama. Stoga ne možemo potvrditi da je imovina realno iskazana u finansijskim izvještajima Društva, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS).

Preporuka:

- *okončati aktivnosti na rješavanju imovinskopravnog statusa Plivačkog bazena i Gradskog kupatila i u skladu sa utvrđenim izvršiti pravilno evidentiranje u finansijskim izvještajima Društva.*

Materijalna sredstva u pripremi u iznosu od 123.942 KM nalaze se u knjigovodstvenim evidencijama dugi niz godina. Od 2012. godine nije bilo novih ulaganja, a nije procijenjeno stanje i mogućnost aktiviranje sredstava, zbog čega se ne može potvrditi opravdanost dugogodišnjeg iskazivanja sredstava u pripremi i njihova vrijednost.

Preporuka:

- *preispitati razloge dugogodišnjeg iskazivanja investicija u toku i u skladu sa utvrđenim okolnostima poduzeti aktivnosti na otklanjanju propusta.*

Dugoročni finansijski plasmani iznose 127.116 KM, a odnose se na udjele u nepovezanim pravnim licima, tj. udjel u Slobodnoj zoni „Mostar“ d.o.o. Mostar. Nije utvrđeno kakvi su rezultati poslovanja pravnog lica kod kojeg Društvo ima udjele i nisu osigurani podaci na osnovu kojih je trebalo, u skladu sa MSFI-jem 9 – Finansijski plasmani, izvršiti potrebna usklađivanja ovog ulaganja.

Amortizacija

Amortizacija se obračunava linearnom metodom otpisa tokom procijenjenog vijeka trajanja sredstva. Osnovica za obračun amortizacije je nabavna vrijednost sredstva. Stope za obračun su sljedeće:

Grupa sredstava	Vijek trajanja (godina)	Stopa amortizacije (%)
Bunari	90	1,10
Crpne stanice	91-53	1,10-1,90
Kanali	88-53	1,48
Cjevovodi	68	1,48-2,63
Objekti za distribuciju	66-16	1,50-6,23
Zgrade od betona i montaže zgrada	100-33	1,00-3,00
Transportna sredstva	9	11,11
Oprema za izvođenje radova	22-6	4,50-15

Procjena vrijednosti umanjenja sredstava

Društvo na datum bilansa nije vršilo procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadle vrijednosti za takva sredstva, shodno paragrafu 9. i ostalim zahtjevima iz MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine.

S obzirom na to da imovina predstavlja značajnu stavku u Bilansu stanja Društva i da nije izvršena procjena umanjenja vrijednosti sredstava u skladu sa zahtjevima ovog standarda, ne može se potvrditi da su finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa članom 33. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, kojim je definisana obavezna primjene MRS-ova.

Preporuka:

- *na datum bilansa izvršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevom MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.*

Vlasništvo nad nekretninama

Društvo je sačinilo evidenciju nekretnina, zemljišnih parcela i vodoprivrednih objekata. Međutim, ne posjeduje potpunu dokumentaciju o vlasništvu, posjedu ili pravu raspolaganja. Objekti za vodosnabdijevanje su, prema Zakonu o vodama¹¹, u vlasništvu općine ili grada, ukoliko kantonalnim propisima nije drugačije određeno. Vlasnici vodnih objekata mogu pravo upravljanja i korištenja prenijeti na pravne osobe ustanovljene prema propisima o komunalnoj djelatnosti. Odlukom o vodoopskrbi i odvodnji otpadnih i oborinskih voda na području grada Mostara¹² i Zakonom o komunalnoj djelatnosti, vodni objekti su predati Društvu na upravljanje.

Prema podacima Sektora za pravne i opće poslove RJ 1, pravo posjeda je upisano za dva izvorišta i pet crpnih stanica, dok je za deset objekata pravo posjeda upisano u korist drugih pravnih i fizičkih lica. Za dva objekta koja su kasnije izgrađena ne postoje uređeni katastarski podaci ili podaci iz zemljišnih evidencija. Radna jedinica 2 upravlja sa dva izvorišta i 25 pumpnih stanica koje su preuzete bez potpune dokumentacije i u svojoj arhivi ne posjeduje potrebnu dokumentaciju koja se odnosi na pravo posjeda, korištenja ili vlasništva.

Preporuka:

- *intenzivirati aktivnosti obezbjeđenja dokaza o pravu posjeda ili vlasništvu za nekretnine kojima Društvo upravlja ili raspolaze radi uknjižbe nekretnina u zemljišnoknjižne evidencije.*

Hipoteke i založno pravo

Društvo nema ograničenja u raspolaganju imovinom, nema upisanih hipoteka na nekretninama, niti datih založnih prava na pokretnu imovinu.

7.2.2 Tekuća sredstva

Na datum bilansa tekuća sredstva imaju sljedeću strukturu:

	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
TEKUĆA SREDSTVA	18.498.065	17.736.629
Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar i proizvodi	960.608	978.178
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	253.950	199.060
Kratkoročna potraživanja	17.214.607	16.495.605
Potraživanja za PDV	23.059	22.744
Aktivna vremenska razgraničenja	45.841	41.042

¹¹ „Sl. novine FBiH“, broj 70/06

¹² „Službeni glasnik Grada Mostara“, broj 10/06

7.2.2.1 Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar i proizvodi

Zalihe na datum bilansa imaju sljedeću strukturu:

	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
ZALIHE	960.608	978.178
Sirovine i materijal	906.204	919.769
Autogume	26.156	29.599
Sitan inventar	207.894	192.588
Ispravka vrijednosti autoguma i sitnog inventara	(179.646)	(163.778)

Zalihe sirovina i materijala, rezervnih dijelova, sitnog inventara, ambalaže i autoguma se vrednuju po nabavnoj cijeni, razduživanje zaliha se vrši se po pojedinačnim izlazima materijala po prosječnoj ponderisanoj cijeni, a sitan inventar se otpisuje jednokratno pri stavljanju u potrebu. Zalihe se prate količinski, ali nije utvrđena njihova neto nadoknativa vrijednost na datum bilansa, niti postoji podatak o stvarnoj ročnosti zaliha za duži period. Ne prati se vrijeme obrta ni upotrebljivost zaliha, osim postojanje zaliha na datum bilansa.

Zbog činjenice da zalihe nisu vrednovane u skladu sa zahtjevima iz paragrafa 9. MRS-a 2 – Zalihe, prema kojem se one vrednuju po nabavnoj ili neto prodajnoj vrijednosti, u zavisnosti od toga koja je niža, ne može se potvrditi iskazana vrijednost zaliha.

Preporuka:

- *vrednovanje i usklađivanje vrijednosti zaliha materijala izvršiti u skladu sa MRS-om 2 – Zalihe, radi realnog iskazivanja imovine i finansijskog rezultata.*

7.2.2.2 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata na datum bilansa je sljedeća:

	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI	253.950	199.060
Transakcijski računi – domaća valuta	175.887	128.066
Devizni računi	29.537	29.249
Izdvojena novčana sredstva	3.718	0
Blagajna – domaća valuta	44.808	41.745

Novčana sredstva odnose se na: novčana sredstava u domaćoj valuti (175.887 KM) i na deviznim računima (29.537 KM), u blagajnama Društva (44.809 KM) i izdvojena novčana sredstava (3.718 KM). Glavni račun Društva otvoren je kod UniCredit banke d.d. Mostar, preko kojeg Društvo vrši plaćanje javnih prihoda. Ostale transakcije platnog prometa (naplata prihoda, plaćanje dobavljačima i drugo), svaka poslovna jedinica obavlja preko vlastitih računa. Ovlaštene osobe za raspolaganje sredstvima na glavnom računu su zaposlenici obje poslovne jedinice, a na računima pojedinih poslovnih jedinica samo zaposlenici te poslovne jedinice. Način poslovanja i evidentiranja novčanih sredstava nije uređen Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama niti bilo kojim drugim internom aktom.

Sredstva iskazana na deviznom računu (29.537 KM) u dijelu od 29.204 KM se odnose na potraživanje od „BH banke“ d.d. Sarajevo – u stečaju. Ova sredstva se pogrešno iskazuju u okviru novčanih sredstava, jer se ne radi o likvidnim novčanim sredstvima, nego o potraživanjima od banke u stečaju i za koja nije izvršeno usklađivanje vrijednosti. Zbog toga sredstva nisu pravilno klasifikovana i precijenjena su za navedeni iznos.

Stanje novčanih sredstava u blagajni iskazano je u iznosu od 44.808 KM. Od ukupno iskazanog iznosa, 39.377 KM su gotovinska sredstva Fonda za materijalnu pomoć radnicima, koja se akumuliraju iz dobrovoljnog izdvajanja iz plaća zaposlenika – članova Fonda. Sredstvima raspolaže komisija, a namijenjena su za materijalnu pomoć radnicima. Izuzetno, mogu se kratkoročno pozajmiti Društvu radi isplate plaće ili drugih naknada, što je tokom godine i korišteno. Prema predloženoj Proceduri o obračunu i izdvajanju sredstava u Fond, iako se ne radi o novčanim sredstvima Društva, naloženo je da se evidencija o tim sredstvima vodi u poslovnim knjigama Društva. **Budući da sredstva Fonda nisu sredstva Društva, njihovo evidentiranje u okviru bilansnih pozicija Društva nije u skladu sa Kontnim okvirom, a posljedica ovakvog načina evidentiranja su precijenjena novčana sredstva Društva za 39.377 KM.**

Zbog duga za javne prihoda, Društvu je ograničeno raspolaganje novčanim sredstvima, shodno Rješenju Kantonalnog poreznog ureda Mostar od 18. 9. 2018. godine.

Preporuka:

- *u bilansnim pozicijama iskazivati samo novčana sredstva Društva.*

7.2.2.3 Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja

Na datum bilansa u finansijskim izvještajima iskazana su sljedeća potraživanja:

	KM	
	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
POTRAŽIVANJA	17.214.607	16.495.605
Potraživanja od kupaca	17.186.141	16.469.302
Druga kratkoročna potraživanja	28.466	26.303

Potraživanja od prodaje iskazuju se po osnovu izvršenih isporuka pitke vode i izvršenih usluga odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda. Cijena tih usluga utvrđena je Odlukom o utvrđivanju cijena pružanja usluga opskrbe pitkom vodom, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda, koju je odredilo Gradsko vijeće Grada Mostara.

Struktura potraživanja da datum bilansa je:

	KM	
	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
Potraživanja od prodaje	17.186.141	16.495.605
Potraživanja od kupca u zemlji	26.075.681	25.579.884
(Ispravka vrijednosti potraživanja od prodaje)	(8.889.540)	(9.102.189)

Društvo nema uspostavljeno odgovarajuće praćenje stanja potraživanja po kupcima, ročnosti potraživanja, niti su softverski podržana rješenja odgovarajuća i pouzdana. Prema podacima, glavni problem je neadekvatna softverska podrška, sve se radi po pojedinačnim ispisima koji otežavaju identifikaciju stanja po potrošačima, a pogotovo u dijelu ročnosti potraživanja. Zbog toga nisu više u mogućnosti ni štampati ispise po pojedinim kupcima, a na osnovu spiska potrošača se prati svaka kartica i procjenjuje se da li je potrebno poslati opomenu ili dati prijedlog za tužbu.

Akumulirana ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca iznosi 8.889.540 KM, a samo 15.237 KM je na sumnjivim potraživanjima. Tokom godine je preko ispravke vrijednosti potraživanja na teret rashoda preneseno 442.053 KM.

Društvo ne prati pravilno potraživanja, nema podatke o ročnosti potraživanja i ne vrši ispravku vrijednosti zastarjelih potraživanja. U okviru iskazanih potraživanja od 17.186.141 KM, znatan je dio onih koja su starija od godinu dana, a koja nisu ispravljena na teret rashoda. S obzirom na to da ne postoji pouzdan podatak o starosnoj strukturi potraživanja, nije moguće procijeniti efekte i uticaj na finansijski rezultat, tj. da je izvršena potrebna ispravka vrijednosti svih zastarjelih potraživanja. Ne može se potvrditi da su potraživanja realno iskazana i da su u potpunosti primijenjeni zahtjevi MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, prema kojem se mjeri umanjenje vrijednosti u iznosu jednakom očekivanim kreditnim gubicima.

Zbog toga što se ne vrši usklađivanje potraživanja i ne evidentiraju rashodi po osnovu tog usklađivanja, u periodima na koje se odnose, direktno se utiče na tačnost finansijskog rezultata. Da su potraživanja pravilno vrednovana, finansijski rezultat bi bio manji za iznos izvršenog usklađivanja. Također, redovnim godišnjim popisom nije utvrđena stvarna visina potraživanja, jer je podatak o potraživanjima preuzet iz knjigovodstvenih evidencija, što nije u skladu sa članom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuka:

- *za sva potraživanja starija od godinu dana izvršiti procjenu očekivanih kreditnih gubitaka, u skladu sa MSFI-jem 9 – Finansijski instrumenti, radi fer i tačnog iskazivanja imovine (potraživanja) i finansijskog rezultata.*

7.2.3 Kapital

Na datum bilansa iskazan je kapital sa sljedećom strukturom:

	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
KAPITAL	10.301.911	10.264.289
Državni kapital	9.357.725	9.357.725
Revalorizacione rezerve	5.018.262	5.018.262
Gubitak do visine kapitala	(6.268.621)	(5.859.257)
Neraspoređena dobit	2.156.924	1.685.819
Neraspoređena dobit tekuće godine	37.621	61.740

Osnovni kapital iskazan je u iznosu od 9.357.725 KM, dok osnovni kapital, prema Statutu Društva, koji je i registrovan u sudskom registru, iznosi 10.854.751 KM. Osnovni kapital nije usaglašen u iznosu od 1.497.026 KM, a razlika je nastala u ranijim godinama zbog propuštanja da se promjene osnovnog kapitala upišu u registar kod nadležnog suda. Dio od 1.265.446 KM odnosi se na vrijednost stanova u privatnom vlasništvu koji su isknjiženi iz bilansne evidencije, a iznos od 231.580 KM nastao je isknjiženjem Gradskog kupatila – banje u 2014. godini. Za usaglašavanje ovih izmjena osnovnog kapitala nisu donesene odgovarajuće odluke Skupštine Društva, niti je izvršeno usklađivanje osnovnog sa kapitalom kod registarskog suda, što nije u skladu sa članovima 349. i 350. Zakona o privrednim društvima.

Revalorizacione rezerve, koje iznose 5.018.262 KM, formirane su povećanjem vrijednosti zemljišta, na osnovu izvršene procjene njegove vrijednosti.

Akumulirani (zadržani) gubitak iskazan je u iznosu od 6.268.621 KM čime je, u skladu sa Zakonom o finansijskom poslovanju,¹³ kapital Društva postao neadekvatan. Smatra se da je kod Društva nastala neadekvatnost kapitala ako mu je na dan sastavljanja finansijskih izvještaja gubitak dostigao polovinu visine njegovog osnovnog kapitala.

Preporuke:

- *izvršiti usaglašavanje iznosa kapitala Društva u knjigovodstvenim evidencijama, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima;*
- *potrebno je poduzeti aktivnosti, u skladu sa Zakonom o finansijskom poslovanju, u cilju postizanja adekvatnosti kapitala.*

7.2.4 Dugoročna rezervisanja

Dugoročna razgraničenja i rezervisanja iznose 4.571.155 KM. Odloženi prihodi za donirana sredstva, koji se evidentiraju u skladu sa MRS-om 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći, iskazani su u iznosu od 3.860.499 KM. U revidiranoj godini nije bilo povećanja odloženih prihoda, a iskazani iznos se odnosi najvećim dijelom na objekte i uređaje vodosnabdijevanja koji su predati Društvu na upravljanje i korištenje od Grada Mostara, u prethodnim godinama poslovanja.

¹³ „Sl. novine FBiH“, broj 48/16

Tokom perioda korištenja doniranih sredstava, u skladu sa navedenim MRS-om, vrši se obračun amortizacije i u visini troška amortizacije priznaje se prihod od doniranih sredstava, a smanjuje odloženi prihod. U revidiranoj godini odloženi prihod je umanjen za iznos obračunate amortizacije na donirana sredstva u iznosu od 114.219 KM.

Dugoročna rezervisanja u iznosu od 710.656 KM su rezervisanja iz prethodnih perioda poslovanja, po osnovu sudskih presuda za koje je Društvo procijenilo da će za ishod imati gubitak na teret Društva, a izvršena su u skladu MRS-om 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina. U dijelu od 700.000 KM su rezervisanja na ime obračunate kamate po rješenju Porezne uprave FBiH iz 2011. godine, do konačnog rješenja po ovom sporu.

7.2.5 Obaveze

U finansijskim izvještajima na datum bilansa iskazane su obaveze kako slijedi:

	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
OBAVEZE	31.416.856	31.207.592
Dugoročne obaveze	17.386.672	17.507.660
Kratkoročne obaveze	13.999.916	13.668.993
Kratkoročne finansijske obaveze	22.696	183.942
Obaveze iz poslovanja	5.359.862	5.069.644
Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih	4.240.090	4.380.653
Druge obaveze	1.349.589	1.350.997
Obaveze za PDV	65.056	79.703
Obaveze za ostale poreze i druge dažbine	2.962.623	2.604.054
Pasivna vremenska razgraničenja	30.268	30.939

7.2.5.1 Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze u iznosu od 17.386.672 KM najvećim dijelom su iskazane obaveze za dugoročne kredite (17.058.950 KM), dugoročne obaveze po osnovu finansijskog lizinga (53.768 KM) i druge.

Iskazane obaveze po IDA kreditu Svjetske banke iznose ukupno 16.985.672 KM, od toga kod RJ 1 8.543.886 KM, a kod RJ 2 8.441.786 KM. Kredit Svjetske banke odobren je u ranijem periodu za „Projekat vodosnabdijevanja i kanalizacije“ na 9.100.000 SDR sa kamatnom stopom od 0,75% i otplatom kredita u polugodišnjim anuitetima. Supsidijarni kreditni ugovor potpisan je 16. 11. 2000. godine između BiH, FBiH i JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar, kojim je ugovoreno zaduženje u iznosu od 21.952.910 KM, sa grace periodom od 10 godina i otplatom u periodu od 1. 4. 2010. do 1. 4. 2035. godine. Društvo je kredit implementiralo putem FBiH na način da su potrebna sredstva povlačena od Svjetske banke u Washingtonu i ING banke u Beču, kredit je uknjižavan kao obaveza na osnovu izvoda tih banaka. Implementacija kredita u cijelosti je završena u 2005. godini.

Društvo ne plaća kredit, a visina obaveza se svake godine usklađuje sa podatkom iz Informacije o stanju javne zaduženosti Bosne i Hercegovine. Ovaj podatak se preuzima sa internet-stranice Parlamentarne skupštine BiH o stanju duga na kraju godine i Društvo ne posjeduje drugi dokument koji potvrđuje visinu kreditne obaveze. Revizijskim metodama smo utvrdili da se otplata ovog kredita vrši u okviru otplate vanjskog duga, a Društvo ne posjeduje dokumentaciju o tome. Za ovaj kredit, zaključno sa 31. 12. 2019. godine, sa podračuna za servisiranje vanjskog duga FBiH plaćene su dospjele kreditne obaveze u iznosu od 9.161.938 KM (glavnica u iznosu od 5.213.777 KM i kamate u iznosu od 3.948.161 KM). Od ukupno plaćenih obaveza umjesto krajnjeg korisnika, u 2019. godini plaćeno je 1.001.641 KM (glavnica u iznosu od 541.425 KM i kamate u iznosu od 460.216 KM). Na 31. 12. 2019. godine preostale obaveze po glavnici kredita iznosile su 16.739.133 KM.

Nije prezentirana dokumentacija kojom bi se potvrdilo da je Društvo sa nadležnim institucijama poduzelo aktivnosti kako bi se obaveze po ovom kreditu tretirale u skladu sa zaključenim supsidijarnim kreditnim ugovorom, plaćale i pravilno iskazivala njihova visina za kredit u finansijskim izvještajima. Društvo ne plaća kredit, a obavezu umanjuje bez relevantne knjigovodstvene dokumentacije, zbog čega su kreditne obaveze potcijenjene najmanje za 4.967.238 KM.

Preporuka:

- **poduzeti aktivnosti sa nadležnim institucijama u FBiH radi regulisanja statusa kreditnih obaveza, u skladu sa zaključenim kreditnim ugovorom.**

Druge dugoročne obaveze odnose se na kredit Sparkasse banke d.d. BiH (73.707 KM) i obaveze po osnovu finansijskog lizinga (53.768 KM). Kreditna sredstva su namijenjena za poboljšanje likvidnosti Društva, a odobrena su Ugovorom broj 765351/2 od 5. 2. 2019. godine, u iznosu od 100.000 KM, na period od 36 mjeseci, uz kamatnu stopu 5% + šestomjesečni EURIBOR. Otplata je ugovorena u jednakim mjesečnim anuitetima u iznosu od 2.997 KM, koji su promjenjivi zavisno od promjene kamatne stope.

Dugoročne obaveze po osnovu finansijskog lizinga su obaveze prema Sparkasse Leasingu d.o.o. Sarajevo po ugovorima o finansijskom lizingu ugovorenim na period od 60 mjeseci za:

- vozilo Škoda superb, ugovor od 28. 4. 2017. godine, nabavna vrijednost 24.343 EUR, iznos finansiranja 19.474 EUR, promjenjiva kamatna stopa 6,25% + šestomjesečni EURIBOR, obaveza na datum bilansa 4.592 KM,
- mini rovokopač Yanmar, ugovor od 19. 2. 2018. godine, nabavna vrijednost 32.620 EUR, iznos finansiranja 27.727 EUR, promjenjiva kamatna stopa 4,5% + šestomjesečni EURIBOR, obaveza na datum bilansa 26.286 KM,
- vozilo Škoda superb, ugovor od 19. 2. 2018. godine, nabavna vrijednost 28.405 EUR, ugovoreni iznos finansiranja 24.144 EUR, promjenjiva kamatna stopa 4,5% + šestomjesečni EURIBOR, obaveza na datum bilansa 22.890 KM.

7.2.5.2 Kratkoročne obaveze

Kratkoročne obaveze u iznosu od 13.999.916 KM čine: obaveze iz poslovanja, po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih, za ostale poreze i druge dažbine, druge obaveze, obaveze za PDV i kratkoročne finansijske obaveze.

Obaveze iz poslovanja u iznosu od 5.359.862 KM, u dijelu od 5.297.769 KM su obaveze prema dobavljačima. Najveći dio iskazanih obaveza odnosi na obaveze prema JP „Elektroprivreda BiH“ Sarajevo i „Elektroprivredi HZHB“ d.d. Mostar (4.453.673 KM), a iskazano stanje nije potvrđeno primljenim konfirmacijama sa dobavljačem. Uz tekuće obaveze za električnu energiju plaća se i dio obaveza iz ranijih godina, a za neizmirene obaveze dobavljač je pokrenuo sudski spor. Društvo ne prati ročnu strukturu dobavljača niti izmiruje obaveze prema njima, u skladu sa odredbama Zakona o finansijskom poslovanju.

Preporuka:

- **poduzeti aktivnosti na izmirivanju obaveza Društva, u skladu sa Zakonom o finansijskom poslovanju FBiH, i izvršiti usklađivanje obaveza sa dobavljačima.**

Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih, iskazane u iznosu od 4.240.090 KM, odnose se na obaveze za neplaćene javne prihode u iznosu od 4.108.186 KM (doprinosi na i iz plaće u iznosu od 3.704.209 KM i porez na plaću i posebnih naknada na plaću u iznosu od 403.977 KM) i neisplaćene neto plaće i naknade (131.904 KM). Obaveze iz ranijeg perioda djelimično se izmiruju u mjesečnim ratama, ali samo u dijelu doprinosa za penzijsko-invalidsko osiguranje. Tekuće neplaćene obaveze iz perioda oktobar – decembar 2019. godine iznose 407.277 KM i plaćene su u januaru i februaru 2020. godine. Ostali dio iskazanih obaveza su neizmirene obaveze po osnovu plaća ranijeg perioda od 1999. do 2017. godine, jer nisu plaćani pripadajući porez i doprinosi po osnovu plaća, što nije u skladu sa odredbama člana 11. Zakona o doprinosima¹⁴ i člana 27. Zakona o porezu na dohodak.¹⁵ Isplata plaća zaposlenima bez uplate doprinosa i poreza u skladu sa odredbama važećih zakona, nedopuštena je aktivnost prema članu 41. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.

Preporuka:

- **poduzeti aktivnosti na izmirenju obaveze za porez i doprinose na plaće iz ranijeg perioda, kako je definisano Zakonom o javnim preduzećima u FBiH, Zakonom o doprinosima i Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa, te Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak.**

¹⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00... 34/18

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 9/10... 65/13

Obaveze za ostale poreze i druge dažbine iskazane su u iznosu od 2.962.623 KM. U okviru ovih obaveza najveće su za vodne naknade u iznosu od 2.960.975 KM, od čega se na 2019. godinu odnosi 358.576 KM. Prema odredbama Zakona o vodama¹⁶ i Pravilnika o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na osnovu opće i posebnih vodnih naknada¹⁷, na osnovu ukupnih količina zahvaćene vode treba se obračunati i platiti posebna naknada za korištenje površinskih i podzemnih voda za vodosnabdijevanje. Prema odredbama ovih propisa, Društvo je obavezno obračunavati i plaćati posebnu vodnu naknadu za zaštitu voda za ispuštanje otpadnih voda naselja u površinske i/ili podzemne vode. Posebna vodna naknada za korištenje površinskih i podzemnih iznosi 0,01 KM/m³ zahvaćene vode, a visina posebne vodne naknade za zaštitu voda za ispuštanje otpadnih voda je 2 KM po jednom EBS-u (ekvivalentni broj stanovnika) koji se utvrđuje u Izvještaju o količini isporučene vode i obračun EBS-a. Društvo vrši obračun posebnih vodnih naknada i knjigovodstveno ga evidentira svaka radna jedinica posebno, a na kraju godine iskazane obaveze se zbrajaju. Izvještaj o obračunatim i uplaćenim vodnim naknadama za 2019. godinu nije usklađen sa mjesečnim izvještajem o količini zahvaćene vode i izvještajem o količini isporučene vode i obračun EBS-a. Prema prezentovanoj dokumentaciji, radne jedinice ne evidentiraju obaveze po osnovu vodne naknade na isti način, a nisu isključeni ni međusobni odnosi vezani za isporuku vode, zbog čega ne možemo potvrditi obaveze po osnovu posebnih vodnih naknada.

Društvo ne plaća obaveze za vodnu naknadu, što nije u skladu sa članom 170. Zakona o vodama i poglavljem III tačka 12. Pravilnika o načinu obračunavanja i postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontrolu podmirivanja obaveza na osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada.

Preporuka:

- **obaveze za vodnu naknadu plaćati u skladu sa članom 170. Zakona o vodama i odredbama Pravilnika o načinu obračunavanja i postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontrolu podmirivanja obaveza na osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada.**

Druge obaveze iznose 1.349.589 KM i najvećim dijelom su obaveze ranijeg perioda za zatezne kamate po rješenjima Porezne uprave FBiH za neizmirene obaveze poreza i doprinosa (876.616 KM), obaveza poreza na promet proizvoda i usluga (305.719 KM) i ostale obaveze po rješenjima Porezne uprave (138.899 KM).

Obaveze za PDV iskazane su u iznosu od 65.056 KM. Ova obaveza nije tačno iskazana zbog pogrešnih knjiženja u ranijim periodima. Prema PDV prijavi za decembar, obaveza iznosi 96.387 KM.

Kratkoročne finansijske obaveze (22.696 KM) odnose se na kratkoročni dio dugoročnih obaveza za finansijski lizing (putničko vozilo i rovokopač).

7.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici od 244.831 KM i ukupne novčane isplate od 189.941 KM, što je rezultiralo pozitivnim novčanim tokom od 54.890 KM. Izvještaj o novčanom toku sačinjen je u skladu s Pravilnikom o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva.

7.4 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U Izvještaju o promjenama na kapitalu za 2019. godinu iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama usklađene su sa iskazanim vrijednostima u Bilansu stanja i Bilansu uspjeha.

¹⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 70/06

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 92/07, 46/09, 79/11

7.5 BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Bilješke uz finansijske izvještaje nisu sastavljane u skladu sa zahtjevima iz MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, jer **Uprava pri sastavljanju finansijskih izvještaja nije izvršila procjenu sposobnosti Društva da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu i samim tim finansijski izvještaji ne sadrže primjerenu objavu u skladu sa tačkom 25. MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja.**

Društvo je za 2019. godinu iskazalo neto dobit od 37.621 KM koja nije tačno utvrđena i stvarni rezultat poslovanja za 2019 godinu je gubitak. Akumulirani gubitak iznosi 6.268.621 KM i prelazi polovinu osnovnog kapitala Društva. Kratkoročne obaveze na 31. 12. 2019. godine iznose 13.999.916 KM, od čega su obaveze za doprinose i porez po osnovu isplaćenih plaća zaposlenima 4.108.186, a ne izmiruju se ni ostali porezi i dažbine koji iznose 2.962.623 KM, tako da ukupne neplaćene obaveze po osnovu javnih prihoda iznose 7.070.809 KM. Tekuća imovina je iskazana u iznosu od 17.537.457 KM, ali nije tačno vrednovana jer je značajan iznos potraživanja koji neće biti naplaćen. Društvo ima ograničenja u raspolaganju novčanim sredstvima kod banaka, kao i značajne sporove koji se vode protiv Društva u iznosu od 6.551.150 KM. Ove okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, ali Uprava prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja nije izvršila procjenu niti objavila značajnu neizvjesnost u vezi stalnosti poslovanja.

Preporuka:

- *izvršiti procjenu sposobnosti Društva da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu i na osnovu te procjene sačiniti Bilješke uz finansijske izvještaje u skladu sa zahtjevima iz MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.*

8. JAVNE NABAVKE

Ukupna planirana nabavka roba, usluga i radova iznosi 2.141.000 KM. Postupci nabavke ne provede se za Društvo kao cjelinu, nego svaki organizacioni dio provodi postupke shodno svom internom planu nabavke. Prema prezentiranim podacima za 2019. godinu, u Društvu je pokrenuto šest otvorenih postupaka, jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja, pet konkurentskih zahtjeva i pet direktnih postupaka, a ukupna ugovorena vrijednost nabavki iznosi 692.543 KM. Postupci javnih nabavki provedeni su bez donesenog internog akta o nabavkama jer je tek 9. 12. 2019. godine donesen provedbeni propis za postupke javnih nabavki, što je obaveza utvrđena članom 35. Zakona o javnim preduzećima u FBiH. Nije prezentirano da je Nadzorni odbor razmatrao propis za nabavku u smislu njegove usaglašenosti sa Zakonom o javnim nabavkama¹⁸.

Provedenom revizijom utvrđeno je:

- Društvo ima razjedinjen i neefikasan način provođenja postupaka nabavki i za iste vrste roba, odvojeno provodi postupke nabavke i zaključuje ugovore sa različitim dobavljačima, npr. nabavka goriva (RJ 1 nabavlja od „Centrum“ d.o.o. Mostar, a RJ 2 od „Hife“ d.o.o. Tešanj), nabavka vodomjera (RJ 1 nabavlja od „Ikom“ d.o.o. Livno, a RJ 2 od „Hidro – termocentar“ d.o.o. Sarajevo);

- Društvo je sektorski ugovorni organ koji obavlja djelatnost vodosnabdijevanja i shodno članu 5. i 78. Zakona obveznik je njegove primjene. Međutim, značajan dio nabavki roba i usluga izvršen je bez primjene Zakona. Radi se o iznosu od najmanje 272.054 KM, i to: nabavke roba i usluga od Agencije za zaštitu ljudi i imovine „Securitas“ d.o.o. Sarajevo (88.585 KM), „DIT“ d.o.o. Tuzla (69.567 KM), „Osvit“ d.o.o. Mostar (39.285 KM), „T. G. Ferimport“ d.o.o. Ljubuški (33.949 KM), „Bihexo“ d.o.o. Ilidža (31.087 KM), Agencija „MEM“ Vežović (22.440 KM) SZR „Gera“ vl. Mirsad Fazlinović, Mostar (13.776 KM) „Hercegovina auto“ d.d. Mostar (12.181 KM) „Guma M“ d.o.o. Mostar (7.434 KM) i drugi;

¹⁸ „Sl. glasnik BiH“, broj 39/14

- za nabavku goriva po ugovoru zaključenom sa „Hifom“ d.o.o. Tešanj u vrijednosti od 37.789 KM za period 27. 7. 2018. – 27. 7. 2020. godine, promet je ostvaren u iznosu većem od ugovorenog i u 2019. godini iznosio je 61.765 KM, što je skoro dvostruko više od ugovorenog iznosa nabavke;

- nije uspostavljen i uređen način praćenja realizacije zaključenih ugovora o nabavkama. Ovo je posebno izraženo kod dobavljača sa kojima je Društvo zaključilo više različitih ugovora, a iz faktura se ne može utvrditi na koji se ugovor nabavka odnosi. Tako su npr. sporazum za građevinske radove na cjevovodu za vodu i kanalizaciju broj 739/18 za period 1. 1. 2019. – 31. 12. 2020. godine u iznosu od 300.000 KM i sporazum za zemljane radove broj 740/18 za period 28. 12. 2018. – 28. 12. 2020. godine u iznosu od 200.000 KM, zaključeni sa četiri izvođača. Iako je ugovoreno da će ugovorni organ pojedinačne naloge za obavljanje radova dodjeljivati prvorangiranom izvođaču, a u slučaju kada on nije u mogućnosti izvesti radove, pozivat će se sljedeći izvođač, u oba okvirna sporazuma najveći promet ostvaren je sa izvođačem „Gedora“ d.o.o. Mostar koji je bio treći na listi dobavljača sa kojima je zaključen sporazum. Pored toga, kada se zaključuje okvirni sporazum sa više izvođača za isti predmet nabavke, prema odredbama člana 32. Zakona o javnim nabavkama, ugovorni organ je u obavezi da pojedinačne ugovore dodijeli i zaključi sa jednim od izvođača sa liste, primjenom uslova utvrđenih u okvirnom sporazumu. Društvo nije zaključivalo pojedinačne ugovore, a Okvirnim sporazumom nije precizirano kako i u kojem vremenu prvorangirani ponuđač treba odgovoriti na ponudu i na koji način je dužan obavijestiti ugovorni organ da iz opravdanih razloga nije u mogućnosti izvršiti radove, kako bi se blagovremeno mogao pozvati naredni izvođač.;

- zaključivani su okvirni sporazumi na iznos procijenjene vrijednosti nabavke, a ne vrijednost iz ponude. Tako je npr. okvirni sporazum sa „Ikom“ d.o.o. Livno zaključen na period od dvije godine, do maksimalne finansijske vrijednosti od 150.000 KM, a ne do 116.786 KM, koliko je glasila ponuda.

Društvo nije uspostavilo efikasan način provođenja postupaka nabavki u cilju ostvarivanja najboljih finansijskih efekata. Nabavke nisu objedinjenje na nivou Društva, a značajan dio izvršen je bez provođenja postupka u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Nije uspostavljen nadzor i kontrola realizacije zaključenih ugovora, što ima za posljedicu da se nabavke realizuju u iznosu većem od ugovorenog. Nisu se u svim slučajevima zaključivali pojedinačni ugovori o nabavkama, te se zbog svega navedenog ne može potvrditi da se nabavke vrše uz dosljednu primjenu odredbi Zakona o javnim nabavkama.

Preporuka:

- *nabavke roba, usluga i radova vršiti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, uspostaviti jedinstven i efikasan sistem nabavki na nivou Društva i osigurati praćenja realizacije zaključenih ugovora.*

9. SUDSKI SPOROVI

Prema prezentiranim podacima o podnesenim tužbama, Društvo je pokrenulo tužbe protiv fizičkih i pravnih osoba za neplaćena potraživanja u iznosu od 11.802.649 KM.

Protiv Društva su pokrenuti sporovi u vrijednosti od 6.551.510 KM. Ovaj iznos se najvećim dijelom odnosi na tužbe za neplaćene račune za električnu energiju, i to: kod RJ 1 tužilac je JP „Elektroprivreda HZ HB“ Mostar za iznos od 1.986.907 KM, a kod RJ 2 tužilac je JP „Elektroprivreda BiH“ Sarajevo za iznos od 4.418.259 KM. Pored ovoga, pokrenuti su sporovi za naknadu štete u iznosu od 107.634 KM, kao i za ostvarivanje prava po osnovu radnog odnosa u iznosu od 38.710 KM.

Društvo nije izvršilo rezervisanje za moguće negativne ishode po sporovima u skladu sa MRS-om 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.

Preporuka:

- *izvršiti rezervisanje za potencijalne obaveze po mogućim negativnim ishodima sudskih sporova u skladu sa MRS-om 37 – Rezervisanje, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.*

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

„Vodovod“ društvo za vodovod i kanalizaciju d.o.o. Mostar je 15. 9. 2020. godine dostavilo komentar na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2019. godinu. U njemu su navedena obrazloženja za utvrđene propuste i nepravilnosti i iznesena su neslaganja sa nalazima koji se odnose na: iskazivanje stalnih sredstava, vlasništvo nad nekretninama, usklađenost rada i internih akata sa propisima i mandat članova Uprave. Prihvatili smo komentar koji se odnosi na mandat članova Uprave, a ostale nismo mogli prihvatiti jer nisu data adekvatna obrazloženja, niti je priložena relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza u Izvještaju.

Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju

Mira Pažin

Tim za reviziju

Mujesira Cocalić, voditeljica tima

Amira Muhić, članica tima

IV PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Bilans uspjeha za period 1. 1. – 31. 12. 2019. godine			
Naziv pravnog lica: „Vodovod“ društvo za vodovod i kanalizaciju d.o.o. Mostar			
RB	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A)	DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I	Poslovni prihodi (od 1 do 4)	10.497.547	10.759.973
1	Prihodi od prodaje robe	0	0
2	Prihodi od prodaje učinaka	9.858.015	10.343.240
3	Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	0	0
4	Ostali poslovni prihodi	639.532	416.733
II	Poslovni rashodi (od 1 do 9)	10.426.155	10.715.602
1	Nabavna vrijednost prodane robe	0	0
2	Materijalni troškovi	1.532.830	1.586.437
3	Troškovi plata i ostalih ličnih primanja	6.714.495	6.754.937
4	Troškovi proizvodnih usluga	908.286	862.342
5	Amortizacija	705.634	720.625
6	Troškovi rezervisanja	0	0
7	Nematerijalni troškovi	564.910	791.261
8	Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	0	0
9	Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	0	0
III	Dobit od poslovnih aktivnosti (I – II)	71.392	44.371
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (II – I)	0	0
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI		
IV	Finansijski prihodi (od 1 do 6)	153.105	1.564.329
1	Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica	0	0
2	Prihodi od kamata	248	3.293
3	Pozitivne kursne razlike	75.974	41
4	Prihodi od efekata valutne klauzule	0	0
5	Prihodi od učešća u dobiti zajedničkih ulaganja	0	0
6	Ostali finansijski prihodi	76.883	1.560.995
V	Finansijski rashodi (od 1 do 5)	55.380	27.469
1	Finansijski rashodi iz odnosa sa povezanim pravnim licima	0	0
2	Rashodi kamata	55.305	22.014
3	Negativne kursne razlike	75	12
4	Rashodi iz osnova valutne klauzule	0	0
5	Ostali finansijski rashodi	0	5.443
VI	Dobit od finansijskih aktivnosti (IV-V)	97.725	1.536.860
	Gubitak od finansijske aktivnosti (V-IV)	0	0
VII	Dobit redovne aktivnosti (III - VI) > 0	169.117	1.581.231
VIII	Gubitak od redovne aktivnosti (III - VI) < 0	0	0
	OSTALI PRIHODI I RASHODI		
IX	Ostali prihodi i dobici (od 1 do 9)	499.818	208.002
1	Dobici od prodaje stalnih sredstava	1.333	0
2	Dobici od prodaje investicionih nekretnina	0	0
3	Dobici od prodaje bioloških sredstava	0	0
4	Dobici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	0	0
5	Dobici od prodaje materijala	0	0
6	Viškovi	720	560
7	Naplaćena otpisana potraživanja	310.452	156.544
8	Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	0	0
9	Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	187.313	50.898
X	Ostali rashodi i gubici (od 1 do 9)	603.429	1.723.173
1	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	191	14.867
2	Gubici od prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina	0	0
3	Gubici od prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	0	0
4	Gubici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	0	0
5	Gubici od prodaje materijala	0	0
6	Manjkovi	1.198	2.763
7	Rashodi iz osnova zaštite od rizika	0	0

8	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	498.285	1.589.041
9	Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi	103.755	116.502
XI	Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (IX-X)	0	0
XII	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (X-IX)	103.611	1.515.171
	PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI SREDSTAVA		
1	Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	0	0
2	Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	0	15
3	Povećanje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	0	0
4	Smanjenje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	0	0
XIII	Dobit od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) > 0	0	0
XIV	Gubitak od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) < 0	0	15
1*	Prihodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznajčajnijih grešaka iz ranijih perioda	45	282
2*	Rashodi iz osnova promjena računovodstvenih politika i ispravki neznajčajnijih grešaka iz ranijih perioda	27.930	4.587
	DOBIT ILI GUBITAK - NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XV	Dobit neprekinutog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) > 0	37.621	61.740
XVI	Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) < 0	0	0
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA		0
1**	Porezni rashodi perioda	0	0
2**	Odloženi porezni rashodi perioda	0	0
3**	Odloženi porezni prihodi perioda	0	0
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA	0	0
XVII	Neto dobit neprekinutog poslovanja (XV-XVII - 1** - 2** + 3**) > 0	37.621	61.740
XVIII	Neto gubitak neprekinutog poslovanja (XV-XVII - 1** - 2** + 3**) < 0	0	0
	DOBIT ILI GUBITAK PREKINUTOG POSLOVANJA		
XIX	Neto dobit prekinutog poslovanja	0	0
XX	Neto gubitak prekinutog poslovanja	0	0
	NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
XXI	Neto dobit perioda (XVII-XVIII+XIX-XX) > 0	37.621	61.740
XXII	Neto gubitak perioda (XVII-XVIII+XIX-XX) < 0	0	0
B)	OSTALA SVEOBUH VATNA DOBIT ILI GUBITAK		
1	Dobici utvrđeni direktno u kapitalu	0	0
2	Gubici utvrđeni direktno u kapitalu	0	0
3	Obračunati odloženi porez na ostalu sveobuhvatnu dobit	0	0
XXIII	Neto ostala sveobuhvatna dobit (1-2-3) > 0	0	0
XXIV	Neto ostali sveobuhvatni gubitak (1-2-3) < 0	0	0
	Ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda (XXI-XXII+XXIII-XXIV) > 0	37.621	61.740
	Ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda (XXI-XXII+XXIII-XXIV) < 0	0	0
	Neto dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (XXI ili XXII)	37.621	61.740
	a) vlasnicima matice	0	0
	b) vlasnicima manjinskih interesa	0	0
	Neto dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (XXIII ili XXIV)	37.621	61.740
	a) vlasnicima matice	0	0
	b) vlasnicima manjinskih interesa	0	0
	Zarada po dionici:	0	0
	a) obična	0	0
	b) razdijeljena	0	0
	Prosječan broj zaposlenih:		
	- na bazi sati rada	243	243
	- na bazi stanja krajem mjeseca	243	243

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 24. 2. 2020. godine.

Direktor
Mile Puljić

Bilans stanja na 31. 12. 2019. godine					
Naziv pravnog lica: „Vodovod“ društvo za vodovod i kanalizaciju d.o.o. Mostar					
1	2	Iznos tekuće godine			Iznos prethodne godine /neto/
		Bruto	Ispravka vrijednosti	NETO (3-4)	
3	4	5	5		
AKTIVA					
A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI (1 do 8)					
		52.668.024	24.876.167	27.791.857	28.424.670
1	Nematerijalna sredstva	594.106	590.441	3.665	8.871
2	Nekretnine, postrojenja i oprema	51.938.200	24.282.005	27.656.195	28.280.082
3	Investicione nekretnine	0	0	0	0
4	Biološka sredstva	0	0	0	0
5	Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	1.312	0	1.312	1.312
6	Dugoročni finansijski plasmani	127.116	0	127.116	127.115
7	Druga dugoročna potraživanja	0	0	0	0
8	Dugoročna razgraničenja	7.920	3.721	3.569	7.290
B) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA					
		0	0	0	0
C) TEKUĆA SREDSTVA (1 do 2)					
		27.715.484	9.217.419	18.498.065	17.736.629
1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	1.288.487	327.879	960.608	978.178
2	Gotovina, kratkoročna potraživanja i kratkoročni plasmani	26.426.997	8.889.540	17.537.457	16.758.4510
D) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA					
		0	0	0	0
E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA					
		0	0	0	0
I) POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)					
		80.383.508	34.093.586	46.289.922	46.161.299
II) Vanbilansna evidencija - vanbilansna aktiva					
		1.284.972	0	1.284.972	1.284.972
UKUPNO AKTIVA (I+II)					
		81.668.480	34.093.586	47.574.894	47.446.271
PASIVA					
A) KAPITAL (1 do 10)					
				10.301.911	10.264.289
1	Osnovni kapital			9.357.725	9.357.725
2	Upisani neplaćeni kapital			0	0
3	Emisiona premija			0	0
4	Rezerve			0	0
5	Revalorizacione rezerve			5.018.262	5.018.262
6	Nerealizovani dobiti			0	0
7	Nerealizovani gubici			0	0
8	Neraspoređena dobit			2.194.545	1.747.559
9	Gubitak do visine kapitala			6.268.621	5.859.257
10	Otkupljene vlastite dionice i udjeli			0	0
B) DUGOROČNA REZERVISANJA					
				4.571.155	4.689.418
C) DUGOROČNE OBAVEZE					
				17.386.672	17.507.660
D) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE					
				0	0
E) KRATKOROČNE OBAVEZE (1 do 8)					
				13.999.916	13.668.993
1	Kratkoročne finansijske obaveze			22.696	183.942
2	Obaveze iz poslovanja			5.359.862	5.069.644
3	Obaveze iz specifičnih poslova			0	0
4	Obaveze po osnovu plata, nak. i ostalih primanja zaposlenih			4.240.090	4.380.653
5	Druge obaveze			1.349.589	1.350.997
6	Obaveze za PDV			65.056	79.703
7	Obaveze za ostale poreze i druge dadžbine			2.962.623	2.604.054
8	Obaveze za porez na dobit			0	0
F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA					
				30.268	30.939
G) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE					
				0	0
I) POSLOVNA PASIVA (A+B+C+D+E+F+G)					
				46.289.922	46.161.299
II) Vanbilansna evidencija - vanbilansna pasiva					
				1.284.972	1.284.972
UKUPNO PASIVA (I+II)					
				47.574.894	47.446.271

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 24. 2. 2020. godine.

Direktor
Mile Puljić

Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine (Indirektna metoda)				
Naziv pravnog lica: „Vodovod“ društvo za vodovod i kanalizaciju d.o.o. Mostar				
	O p i s	Oznaka (+,-)	IZNOS	
			Tekuća godina	Prethodna godina
A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI				
1	Neto dobit (gubitak) za period		37.621	61.740
	Usklađenje za:			
2	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	+	0	0
3	Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+(-)	0	0
4	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	+	705.634	720.625
5	Gubici (dobici) od otuđenja materijalnih sredstava	+(-)	(1.142)	0
6	Usklađenja iz osnova dugoročnih finansijskih sredstava	+(-)	0	0
7	Nerealizovani rashodi (prihodi) od kursnih razlika	+(-)	0	0
8	Ostala usklađenja za negotovinske stavke	+(-)	0	0
9	Ukupno (2 do 8)		704.492	720.625
10	Smanjenje (povećanje) zaliha	+(-)	17.570	68.372
11	Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+(-)	(719.002)	413.417
12	Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+(-)	(315)	(10.009)
13	Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	(4.799)	7.455
14	Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	+(-)	292.845	411.670
15	Povećanje (smanjenje) drugih obaveza	+(-)	(82.910)	(1.253.589)
16	Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	(671)	(67.086)
17	Ukupno (10 do 16)		(497.282)	(429.770)
18	Neto gotovinski tok od poslovnih aktivnosti (1+9+17)		244.831	352.595
B. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI				
19	Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (20 do 25)		0	0
20	Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	+	0	0
21	Prilivi iz osnova prodaje dionica i udjela		0	0
22	Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	+	0	0
23	Prilivi iz osnova kamata	+	0	0
24	Prilivi od dividendi i učešća u dobiti	+	0	0
25	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	+	0	0
26	Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (27 do 30)		0	210.914
27	Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-	0	0
28	Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	-	0	0
29	Odlivi iz osnova kupovine stalnih sredstava	-	0	210.914
30	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-	0	0
31	Neto priliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (19-26)		0	0
32	Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (26-19)		0	0
C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI				
33	Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (34 do 37)		0	0
34	Prilivi iz osnova povećanja osnovnog kapitala	+	0	0
35	Prilivi iz osnova dugoročnih kredita	+	0	0
36	Prilivi iz osnova kratkoročnih kredita	+	0	0
37	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	+	0	0
38	Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (39 do 44)		189.941	109.881
39	Odlivi iz osnova otkupa vlastitih dionica i udjela	-	0	0
40	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	-	0	0
41	Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita	-	0	0
42	Odlivi iz osnova finansijskog lizinga	-	0	0
43	Odlivi iz osnova isplaćenih dividenda	-	0	0
44	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-	189.941	109.881
45	Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (33-38)		0	0
46	Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (38-33)		189.941	109.881
47	D. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (18+31+45)		244.831	352.595
48	E. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (18+32+46)		189.941	320.795

49	F. NETO PRILIV GOTOVINE (47-48)		54.890	31.800
50	G. NETO ODLIV GOTOVINE (48-47)		0	0
51	H. Gotovina na početku izvještajnog perioda		199.060	167.260
52	I. Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	+	0	0
53	J. Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-	0	0
54	K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda (51+49-50+52-53)		253.950	199.060

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 24. 2. 2020. godine.

Direktor
Mile Puljić

Izveštaj o promjenama u kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2019. godine								
Naziv pravnog lica: „Vodovod“ društvo za vodovod i kanalizaciju d.o.o. Mostar								
VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRIVREDNOG DRUŠTVA						MANJINSKI INTERES	UKUPNO KAPITAL (7+8)
	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revaloriz. rezerve	Nerealizovani dobiti/gubici	Ostale rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit / gubitak nepokriveni	Ukupno (2+3+5+7)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Stanje na 31. 12. 2017. god.	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Efekti ispravki grešaka	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2017.god., odnosno 1. 1. 2018. god. (1 ± 2 ± 3)	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava	0	5.018.262	0	0	0	5.018.262	0	5.018.262
6. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Neto dobit/gubitak iskazan u bilansu uspjeha	0	0	0	0	61.740	61.740	0	61.740
9. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapital	0	0	0	0	0	0	0	0
10. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	0	0	0	0	4.173.436	4.173.436	0	4.173.436
11. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	9.357.725	0	0	0	0	9.357.725	0	9.357.725
12. Stanje na 31. 12. 2018. god., odnosno 1. 1. 2019. god. (4 ± 5 ± 6 ± 7 ± 8 ± 9 -10 + 11)	9.357.725	5.018.262	0	0	(4.111.698)	10.264.289	0	10.264.289
13. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	0	0	0	0	0	0	0	0
14. Efekti ispravki grešaka	0	0	0	0	0	0	0	0
15. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2018.god., odnosno, 1. 1. 2019. god. (12 ± 13 ± 14)	9.357.725	5.018.262	0	0	(4.111.698)	10.264.289	0	10.264.289
16. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava	0	0	0	0	0	0	0	0
17. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	0	0	0	0	0	0	0	0
18. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije	0	0	0	0	0	0	0	0
19. Neto dobit (gubitak) iskazan u bilansu uspjeha	0	0	0	0	37.621	37.621	0	37.621
20. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapitalu	0	0	0	0	1	1	0	1
21. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	0	0	0	0	0	0	0	0
22. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0
23. Stanje na 31. 12. 2019. godine (15±16±17±18±19±20-21+22)	9.357.725	5.018.262	0	0	(4.074.076)	10.301.911	0	10.301.911

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila 24. 2. 2020. godine.

Direktor
Mile Puljić